

Sexting via Snapchat; snap jij het?

Een onderzoek naar de sociale normen van mannelijke studenten ten aanzien van sexting via Snapchat in vergelijking met vrouwelijke studenten.

Student Name: Iris Gouweloos
Student Number: 436026

Supervisor: Prof. dr. Jeroen Jansz

Master Media Studies: Media en Cultuur
Erasmus School of History, Culture and Communication
Erasmus University Rotterdam

Master Thesis
22 June 2017

SEXTING VIA SNAPCHAT; SNAP JIJ HET?

ABSTRACT

Dit onderzoek had als doel om de sociale normen ten aanzien van sexting via Snapchat te onderzoeken, waarbij er een vergelijking is gedaan tussen mannelijke en vrouwelijke studenten. Sexting is een veelbesproken onderwerp in de media en er is de laatste jaren relatief veel onderzoek gedaan naar sexting. Er is evenwel weinig kwalitatief onderzoek gedaan naar de sociale normen met betrekking tot sexting. Dit onderzoek biedt enkele nieuwe inzichten. Het onderzoek is ook een aanvulling op de bestaande literatuur waarvan de meeste onderzoeken afkomstig zijn uit de Verenigde Staten, terwijl seks in de media in de VS anders wordt geïnterpreteerd dan in Nederland. De focus ligt op het sociale medium Snapchat, omdat vanuit de bestaande literatuur dit het meest geschikte medium lijkt om aan sexting te doen. De onderzoeksvraag luidt: *Welke sociale normen hanteren mannelijke studenten van 18 tot 24 jaar in een romantische relatie ten aanzien van sexting via Snapchat in vergelijking met vrouwelijke studenten?*

De *Social Norm Theory* van Berkowitz en Perkins (1986) en de waargenomen, voorspellende en beschrijvende normen van Lapinski en Rimal (2005) zijn gebruikt om de sociale normen die jongeren hanteren te onderzoeken. Sociale normen bepalen het sociaal wenselijk gedrag in een sociale groep in een bepaalde situatie (Berkowitz, 2005), waarbij het opvallend is dat dit voornamelijk in groepen plaatsvindt, terwijl sexting iets is dat tussen twee personen gebeurt. Deze theorieën zijn vervolgens van belang met het oog op de dominante normen die in een vriendengroep spelen en het gedrag dat kan worden aangepast naar de normen in deze groep. Volgens diverse onderzoekers zijn jongeren snel beïnvloedbaar met betrekking tot seksuele media, waarbij voornamelijk vrienden een grote rol spelen (Nikken & De Graaf, 2012; Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017).

In dit onderzoek zijn er 16 participanten tussen 18 en 24 jaar geïnterviewd door middel van semigestructureerde interviews. Kwalitatieve interviews leken de beste methode in dit onderzoek vanwege de mogelijkheid om een fenomeen als sexting in de diepte te onderzoeken, waarbij er ruimte is om een zo persoonlijk mogelijk gesprek te voeren en door te vragen. Omdat sexting een gevoelig onderwerp lijkt te zijn, wordt er ook gebruik gemaakt van de *vignette methode* waarin scenario's zijn gebruikt over een hypothetisch persoon in een specifieke omgeving, ook wel een derde persoonsperspectief (Hantrais & Mangen, 1996).

De resultaten van dit onderzoek laten zien dat sexting inderdaad een rol speelt onder de doelgroep en er geen taboe heerst omtrent sexting. Participanten vinden sexting normaal en baseren dit voornamelijk op de (veronderstelde) norm dat iedereen het zou doen, terwijl er niet over sexting wordt gepraat met vrienden. De verschillen tussen mannen en vrouwen met betrekking tot het hanteren van deze sociale normen zijn minimaal. Vrouwen zouden sneller beïnvloedbaar zijn en mannen negatiever ten opzichte van het verspreiden en laten zien van foto's. Dit onderzoek wordt tot slot afgesloten met de beperkingen van dit onderzoek en de aanbevelingen voor volgend onderzoek.

KEYWORDS: *Sexting, sociale normen, jongeren, Snapchat*

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Introductie	6
1.1 Onderzoeksvragen	8
1.2 Maatschappelijke relevantie	8
1.3 Wetenschappelijke relevantie	9
1.4 Hoofdstukkenindeling	10
2. Theoretisch Kader	11
2.1 Smartphonegebruik en sociale media	11
2.2 Snapchat en sexting	13
2.3 Motieven en relationele context	14
2.4 Consequenties van sexting	16
2.5 Gender, sexting en de geseksualiseerde cultuur	17
2.6 Sociale normen	20
2.6.1 Social Norm Theory	20
2.6.2 Collectieve en waargenomen normen	21
2.6.3 Beschrijvende en voorspellende normen	22
2.7 Samenvatting	22
3. Methode	24
3.1 Onderzoeksmethode	24
3.2 Participanten	25
3.3 Data-verzameling	26
3.3.1 Vooronderzoek	27
3.4 Operationalisering	27
3.5 Data-analyse	29
3.5 Betrouwbaarheid en validiteit	30
4. Resultaten	32
4.1 Snapchat	32
4.2 Relationele context	34
4.2.1 Sexting binnen een relatie	34
4.2.2 Sexting buiten relaties	35
4.3 Gender	36
4.4 Consequenties	37
4.4.1 Afwegingen	38
4.4.2 Indirecte consequenties	39

4.4.3 Verspreiding foto's	39
4.4.4 Eigen verantwoordelijkheid.....	41
4.5 Communicatie	41
4.5.1 Communicatie met partner	41
4.5.2 Vriendengroep	43
4.6 Kuddegedrag.....	46
4.6.1 Groepsdruk.....	46
4.6.2 Beïnvloeding.....	47
4.7 Samenvatting	50
5. Conclusie en discussie	52
5.1 Snapchatgedrag en -gebruik (DV1).....	52
5.2 Sociale normen vrouwen (DV2) en mannen (DV3).....	53
5.3 Beperkingen van het onderzoek.....	54
5.4 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek	55
Literatuurlijst.....	57
Appendix A: Topic List.....	62
Appendix B: Codeerschema.....	65

Voorwoord

Voor u ligt de thesis 'Sexting via Snapchat; snap jij het?' en betreft een onderzoek naar de sociale normen die mannelijke studenten ten aanzien van sexting via Snapchat hanteren in vergelijking met vrouwelijke studenten. Dit kwalitatieve onderzoek is uitgevoerd aan de hand van 16 semigestructureerde interviews onder mannelijke en vrouwelijke studenten tussen 18 en 24 jaar. Deze thesis is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de masteropleiding Media en Cultuur aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Vanaf het begin van het traject van het onderzoeksvoorstel in oktober 2016 tot en met juni 2017 heb ik aan dit onderzoek gewerkt en daarbij het schrijven van deze thesis.

Het was een leerzame ervaring om diep in een onderwerp te duiken en hier onderzoek naar te verrichten. Dit was niet altijd even makkelijk en het was hard werken, maar wel aan een resultaat waar ik trots op ben. Zo vond ik het onderwerp enorm interessant en heb ik het onderzoek met plezier mogen uitvoeren. Om tot deze thesis te komen met dit beoogde resultaat, wil ik een aantal mensen bedanken.

Allereerst mijn begeleider, Jeroen Jansz, voor al zijn feedback en hulp tijdens dit proces. Voor vragen kon ik altijd bij hem terecht en hij heeft me de juiste sturing gegeven om het beste uit mezelf te halen. Dit was voor mij een fijne samenwerking, waar ik erg dankbaar voor ben. Ook wil ik alle participanten bedanken die deel wilden nemen aan de interviews. Door hun deelname aan de interviews kon dit onderzoek gerealiseerd worden. Tot slot wil ik mijn familie en vrienden bedanken voor de wijze raad en motivatie in sommige stressvolle periodes van deze thesis.

Met deze thesis komt er een einde aan mijn studententijd. Het is tijd voor nieuwe ervaringen en uitdagingen en ik ben benieuwd wat de toekomst mij gaat brengen. Ik wens u veel leesplezier toe.

Iris Gouweloos

Rotterdam, 21 juni 2017

1. Introductie

In de laatste jaren is de populariteit van smartphones onder jongeren enorm toegenomen. Als gevolg van deze toename zijn er onder jongvolwassenen allerlei nieuwe trends ontstaan, zoals het experimenteren van hun seksualiteit via een smartphone (Walrave, Heirman & Hallam, 2013). Dit laatste doen zij andere door 'sexting'. Het woord sexting is een samenvoeging van de twee Amerikaanse woorden *sex* en *texting* (Van Ouytsel et al., 2016) en houdt in: het verzenden van seksueel getinte foto's of video's via elektronische apparaten (Baumgartner, Sumter, Peter & Valkenburg, 2014). Eerder onderzoek toont aan dat door mogelijkheden van bijvoorbeeld een applicatie als Snapchat sexting steeds vaker voorkomt (Lenhart, 2009; Vaterlaus, Barnett, Roche & Young, 2016; Van Ouytsel et al., 2016).

Uit Amerikaans onderzoek van Drouin, Vogel, Surbey en Stills (2013) bleek dat jongvolwassenen tussen de 18 en 26 jaar in 2013 seksueel getinte berichten of foto's versturen door middel van WhatsApp, sms en andere chat-applicaties. Doordat de populariteit van de smartphone is toegenomen en er meerdere communicatie-applicaties zijn ontwikkeld, zijn er tegenwoordig ook andere applicaties waarmee jongvolwassenen seksueel getinte berichten of foto's verzenden. Snapchat biedt sinds 2011 een belangrijk platform en maakt het mogelijk om foto's, video's en berichten te verzenden die slechts 1 tot 10 seconden zichtbaar blijven voor de ontvanger (Vaterlaus et al., 2016). In 2016 maakten er ongeveer een miljoen Nederlanders gebruik van de applicatie (Van Zessen, 2016).

Veel jongeren zien Snapchat als de veiligste manier om aan sexting te doen (Van Ouytsel et al., 2016). Dit heeft voornamelijk te maken met het feit dat foto's na een aantal seconden weer verdwijnen en de ontvanger kan zien wanneer er een screenshot wordt gemaakt (Van Ouytsel et al., 2016). Door de mogelijkheden die Snapchat biedt, zou sexting ook steeds populairder zijn geworden onder jongeren (van Ouytsel et al., 2016; Vaterlaus et al., 2016). Toch verschijnen er in de Nederlandse media veel berichten die waarschuwen voor sexting via Snapchat. Het zou juist niet veilig zijn, vooral vanwege de mogelijkheid om een screenshot te maken ("Sexting via Snapchat is niet veilig", 2017).

Eerder onderzoek toont aan dat jongvolwassenen meerdere motieven hebben om aan sexting te doen. Zo blijkt uit Amerikaans onderzoek dat de meeste jongvolwassenen aan sexting doen wanneer ze in een relatie zitten, waardoor ze voornamelijk sexten vanuit de behoefte om te flirten met elkaar of vanuit romantische belangen (Lippman & Campbell, 2014). Sexting kan bij jongvolwassenen voor een bepaalde druk zorgen. Zo zouden jongvolwassenen het gevoel kunnen krijgen dat ze hieraan mee moeten doen vanwege de normen die spelen bij hun leeftijdsgenoten. Deze druk wordt dan ook vaak opgevoerd door de ander die begint met een seksueel getinte foto in de hoop een soortgelijke foto terug te krijgen (Van Ouytsel et al., 2016). Daarnaast zouden jongeren sneller beïnvloedbaar zijn door leeftijdsgenoten als het gaat om online risicogedrag (Nikken & De Graaf, 2012; Baumgartner et al., 2014). Interessant hieraan is dat dit voornamelijk geldt voor jongeren tussen 12 en 18 jaar (Van Ouytsel et al., 2016).

Sociale normen spelen bij jongeren op meerdere vlakken een rol. Zo bepalen sociale normen allereerst het sociaal wenselijke gedrag in een sociale groep in een bepaalde situatie (Berkowitz,

2005). Voorbeelden hiervan zijn alcohol- en tabaksgebruik, maar ook online risicogedrag. Hieronder valt bijvoorbeeld cyberpesten, maar ook sexting (Baumgartner et al., 2014). Dat sexting onder deze categorie valt, heeft voornamelijk te maken met de risico's van sexting, zoals de mogelijkheid dat een pikante foto wordt verspreid. Dit is opvallend, aangezien sexting, in tegenstelling tot alcohol- en tabaksgebruik, juist niet in groepsverband plaatsvindt, maar privé. In hoeverre jongeren hun eigen sexting-gedrag op vrienden baseren, is dan ook een interessante focus in dit onderzoek.

Er zijn verschillende theorieën over sociale normen. De meest bekende theorie is van Berkowitz en Perkins (1986); de *Social Norm Theory*. Deze theorie wordt in dit onderzoek aangevuld door de collectieve- en waargenomen normen en de voorspellende en beschrijvende normen volgens Lapinski en Rimal (2005). In het kort fungeren sociale normen in dit onderzoek als aanpassen van het eigen gedrag op basis van hoe de referentiegroep over sexting denkt. Hierin staat centraal in hoeverre jongeren de dominante normen in hun omgeving voor waar aannemen en in hoeverre hier misinterpretaties over kunnen ontstaan. Een veelvoorkomende misvatting is: 'omdat iedereen het doet, doe ik het ook'. Hierbij kunnen jongeren denken dat sexting iets is dat vaak voorkomt en normaal is in de referentiegroep, terwijl dit niet zo hoeft te zijn. Hierdoor passen jongeren hun gedrag onterecht aan. Andere sociale normen kunnen zijn wat jongeren denken dat de normen zijn in de vriendengroep en hoe hierop wordt geanticipeerd. De sociale normen worden in dit onderzoek als uitgangspunt genomen en onderzocht bij een specifieke doelgroep, namelijk: mannelijke en vrouwelijke studenten tussen 18 en 24 jaar in een romantische relatie.

De focus in dit onderzoek ligt op een specifieke doelgroep, namelijk: mannelijke en vrouwelijke studenten tussen 18 en 24 jaar die gebruik maken van Snapchat en een romantische relatie hebben. Hierin wordt er onderzoek gedaan naar de vergelijking tussen mannen en vrouwen. Deze vergelijking met betrekking tot sexting is nieuw in de wetenschappelijke literatuur, voornamelijk wanneer deze is gericht op de sociale normen. Met betrekking tot sexting is het onderzoeken naar de verschillen tussen mannen en vrouwen vooral van belang vanwege de geseksualiseerde cultuur. Dit houdt in dat in de Nederlandse media vrouwen voornamelijk worden gezien als lustobject en bij mannen de nadruk ligt op het machogedrag (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Hierdoor is het interessant om te onderzoeken in hoeverre mannelijke studenten verschillen van vrouwelijke studenten met betrekking tot sexting en hun sociale normen ten aanzien van sexting. Zo is het niet bekend in hoeverre de geseksualiseerde cultuur en de gendernormen die spelen in een maatschappij ook van toepassing zijn op een fenomeen zoals sexting.

In het bijzonder staan de mannelijke en vrouwelijke studenten centraal die zich in een romantische relatie bevinden. Dit heeft voornamelijk te maken met de verschillen tussen de motieven om aan sexting te doen binnen een relatie of tijdens de fase van hofmakerij. Zo zouden voornamelijk jongeren binnen een relatie aan sexting doen (Weisskirch & Delevi, 2011). Dit heeft te maken met het vertrouwen die in een relatie wel aanwezig zou zijn en in de fase van hofmakerij minder of niet (Drouin & Landgraff, 2012). Voor dit onderzoek is er dan ook gekozen om de groep te onderzoeken die zich in een romantische relatie bevindt.

1.1 Onderzoeksvragen

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt: “Welke sociale normen hanteren mannelijke studenten van 18 tot 24 jaar in een romantische relatie ten aanzien van sexting via Snapchat in vergelijking met vrouwelijke studenten?” De deelvragen van dit onderzoek luiden:

- DV1: In hoeverre zijn er verschillen in het Snapchatgedrag en –gebruik tussen mannelijke en vrouwelijke studenten van 18 tot 24 jaar?
- DV2: Welke sociale normen hanteren vrouwelijke studenten ten aanzien van sexting?
- DV3: Welke sociale normen hanteren mannelijke studenten ten aanzien van sexting?

De onderzoeksvraag en de deelvragen worden beantwoord aan de hand van kwalitatieve interviews onder de doelgroep mannelijke en vrouwelijke studenten van 18 tot 24 jaar die een romantische relatie hebben.

1.2 Maatschappelijke relevantie

In dit onderzoek staan niet de negatieve consequenties van sexting centraal, maar de normen die jongeren zelf hanteren ten aanzien van sexting. Wel vormen de negatieve consequenties van sexting het maatschappelijke debat in Nederland. Zo kunnen foto's via Snapchat alsnog worden opgeslagen door verschillende applicaties of door middel van een screenshot (“Snapchat: foto's toch niet voorgoed verdwenen”, 2014; Van Ouytsel et al., 2016). Het lijkt er op dat de komst van Snapchat een stimulerende werking heeft op sexting onder jongeren. In de media zijn er in Nederland veel berichten waarin omschreven wordt dat seksueel getinte foto's zijn verspreid, waar jongeren vervolgens veel last van hebben gehad wat zelfs kan leiden tot zelfmoord (Leijendekker, 2016). Ook zouden er steeds meer jongeren in psychiatrische klinieken terecht komen vanwege de risico's die sexting met zich meebrengt. Zo zouden tientallen jongeren na sexting depressies, drank- of drugsverslavingen en ernstige trauma's kunnen krijgen (“Tientallen jongeren belanden in psychiatrische klinieken na gelekte naaktfoto's”, 2017). De berichten in de media lijken een negatieve lading over sexting te hebben om zo de maatschappij te waarschuwen voor de gevaren van sexting. Het maatschappelijke debat bestaat vervolgens uit negatieve consequenties van sexting en het al dan niet ingrijpen door ouders of van overheidswege.

Er zijn diverse politieke partijen die proberen in te grijpen als het gaat om sexting. Zo vinden zowel de ChristenUnie als de CDA dat de ouders aangesproken zouden moeten worden op het in de gaten houden van hun kinderen en hen voor te lichten met betrekking tot sexting (“ChristenUnie: bestrijd sexting onder jongeren”, 2014; “CDA pleit voor goede voorlichting omtrent sexting”, 2015). De PvdA wil strengere maatregelen treffen en heeft een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend waarbij het gaat om een leer- of werkstraf voor jongeren die pikante foto's verspreiden. Dit zou moeten zorgen dat verkeerd gedrag wordt gestopt zonder dat dit een strafblad oplevert (“PvdA wil halt-straffen wegens sexting”, 2015). De politiek is voornamelijk betrokken vanwege dat sexting een deel uitmaakt van cyberbullying en veel jongeren kampen met problemen rondom de verspreiding van seksueel getinte foto's. Ook BNN houdt zich bezig met de bezorgdheid rondom sexting en komt daarbij met het advies “Als je iets deelt, hoofd buiten beeld!”, waarbij ze adviseren dat jongeren hun

hoofd weglaten van de seksueel getinte foto of video ("Als je iets deelt, hoofd buiten beeld!", 2016). Sexting wordt dus niet afgeraden, maar bijgestuurd.

De berichten in de media zijn voornamelijk gericht op de negatieve consequenties van sexting. Zo wordt sexting afgeraden, het verspreiden van pikante foto's zou moeten worden bestraft en instanties proberen sexting bij te sturen door middel van advies. Sexting wordt in de media negatief neergezet, waardoor het ook relevant wordt om meer inzicht te krijgen in een andere kant van sexting. Hiermee worden in dit onderzoek de sociale normen bedoeld; in hoeverre jongeren de normen van hun referentiekader overnemen en de beïnvloedbaarheid van jongeren om aan sexting te doen. Het is nu eenmaal een feit dat sexting in de maatschappij speelt, dat blijkt al uit de hoeveelheid mediaberichten. Het is daarom ook interessant om een breder inzicht te krijgen in het fenomeen sexting buiten alleen de negatieve consequenties van sexting voor jongeren van 12 tot 18 jaar. In hoeverre dit daarbij een aanvulling is op de wetenschappelijke literatuur, volgt uit de onderstaande paragraaf.

1.3 Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek sluit aan bij wetenschappelijke onderzoeken naar sexting, waarbij het allereerst opvallend is dat de meeste onderzoeken afkomstig zijn uit de Verenigde Staten, terwijl er een verschil is in hoe seks in de media in de Verenigde Staten wordt geïnterpreteerd in vergelijking met Nederland en Vlaanderen. Zo hebben Joshi, Peter en Valkenburg (2011) een vergelijkend onderzoek uitgevoerd naar Amerikaanse en Nederlandse tijdschriften. Volgens hen komt het verschil van seks in de media tussen de Verenigde Staten en Nederland, vanuit de cultuurtheorie van Hofstede (2000), voornamelijk doordat de Verenigde Staten een masculiene en Nederland een feminiene samenleving zou zijn (Joshi, Peter & Valkenburg, 2011). Dit houdt in dat er in de masculiene samenleving in de Verenigde Staten assertiviteit en materieel succes centraal staan, terwijl in de feminiene samenleving in Nederland bescheidenheid, gevoeligheid en de kwaliteit van het leven centraal staan. Dit is ook terug te zien in de media, waardoor seks in de Verenigde Staten wordt geassocieerd met schuldgevoel en negativiteit, terwijl het in Nederland meer wordt verbonden met plezier en positieve ervaringen (Joshi, Peter & Valkenburg, 2011). Ook is er onderzoek gedaan naar sexting onder jongeren in IJsland. De situatie in IJsland is uniek, omdat de populatie zo klein is dat alle jongeren met maximaal één tussenpersoon elkaar kennen, waardoor de consequenties van sexting enorm kunnen zijn (Guðmundsdóttir, 2015).

Het verschil tussen seks in de media in de Verenigde Staten en seks in de media in Nederland, Vlaanderen en IJsland is ook terug te zien in onderzoek naar sexting. Zo zijn er veel Amerikaanse studies naar sexting die voornamelijk de negatieve consequenties en gevaren van sexting onderzochten, terwijl Nederlandse, Vlaamse en de studie in IJsland zich meer richten op het gebruik van sexting en niet zozeer op de negatieve kant ervan (Baumgartner, Sumter, Peter & Valkenburg, 2014; Guðmundsdóttir, 2015; Van Ouytsel et al., 2016). De invalshoek van dit onderzoek is anders, omdat hier de sociale normen ten aanzien van sexting centraal staan in plaats van de negatieve consequenties. Een ander aspect dat dit onderzoek wetenschappelijk relevant maakt, is dat voorgaande studies met betrekking tot sexting zijn gedaan door middel van kwantitatieve methoden, terwijl dit onderzoek wordt uitgevoerd door middel van een kwalitatieve methode.

Kortom; dit onderzoek is allereerst wetenschappelijk relevant vanwege het verschil in interpretatie van seks in de Verenigde Staten, waar de meeste onderzoeken met betrekking tot sexting vandaan komen, in vergelijking met Nederland en Vlaanderen. Ten tweede is dit onderzoek een aanvulling op de bestaande literatuur, omdat sexting wordt onderzocht vanuit de sociale normen. In de meeste onderzoeken, voornamelijk Amerikaanse onderzoeken, ligt de focus op de negatieve consequenties van sexting, waarbij de sociale normen nieuwe inzichten kunnen bieden. Ten derde is er weinig tot geen onderzoek gedaan, zowel in de VS als in Nederland, naar de jongvolwassen doelgroep vanaf 18 jaar en richten de meeste onderzoeken zich op de leeftijd 12 tot 18 jaar. Jongeren na 18 jaar bevinden zich niet of nauwelijks meer op de middelbare school, waardoor de negatieve consequenties naar verwachting minder van belang zijn voor de jongvolwassenen vanaf 18 jaar. Dit kan daardoor invloed hebben op de sociale normen die zij hanteren ten aanzien van sexting, die in dit onderzoek worden onderzocht. Tot slot wordt er in de wetenschappelijke literatuur omtrent sexting nauwelijks ingegaan op de relationele context van jongeren, terwijl dit wel invloed kan hebben op het sexting-gedrag en daarbij de sociale normen die zij hanteren. In dit onderzoek wordt de focus wel gelegd op jongeren die zich in een romantische relatie bevinden, wat daardoor ook een aanvulling is op de bestaande literatuur.

1.4 Hoofdstukkenindeling

Deze thesis bestaat uit verschillende onderdelen. Het volgende hoofdstuk is het Theoretisch Kader waarin de belangrijkste theoretische concepten naar voren komen die in dit onderzoek van belang zijn. In het hoofdstuk wordt eerst ingegaan op het smartphonegebruik en sociale media. Dit wordt steeds specifieker, waarna de paragraaf Snapchat en sexting volgt. De motieven en relationele context komen aan bod, gevolgd door een beknopt stukje over de consequenties van sexting. Vervolgens staat gender in sexting centraal, aangevuld met literatuur over de geseksualiseerde cultuur. Het theoretisch kader wordt afgesloten met de sociale normen. Hierin worden verschillende theorieën besproken met betrekking tot sociale normen.

Het tweede hoofdstuk presenteert de methode van het onderzoek, waarin alle beslissingen rondom het onderzoeksontwerp uiteen zijn gezet. Dit begint met de verantwoording waarom er voor een kwalitatieve methode en interviews is gekozen. Vervolgens wordt er uitgelegd hoe de participanten zijn verzameld. Daarna is de operationalisering beschreven met betrekking tot de concepten die onderzoekbaar zijn gemaakt in relatie met de onderzoeksvraag. Vervolgens is de analyse uitvoerig beschreven waarin de drie codeerfasen van een thematische analyse zijn beschreven in combinatie met de *Constant Comparative Method*. Het hoofdstuk is afgesloten met de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek.

De resultaten worden in het derde hoofdstuk uiteengezet en zijn gestructureerd naar aanleiding van de zes thema's die in de interviews zijn gevonden. Tot slot is er in het laatste hoofdstuk, de conclusie, antwoord gegeven op de onderzoeksvraag binnen het kader van de theorie uit het theoretisch kader. Hierin wordt duidelijk welke sociale normen jongeren hanteren ten aanzien van sexting via Snapchat. Er wordt besproken wat de bijdrage van dit onderzoek is aan theorievorming over sexting. Ook bevat dit hoofdstuk de beperkingen van dit onderzoek en de aanbevelingen voor volgend onderzoek.

2. Theoretisch Kader

In het theoretisch kader wordt de bestaande literatuur omtrent sexting in mijn onderzoek ingebed. Dit theoretisch kader vormt de ruggengraat van het onderzoek. Het theoretisch kader is opgebouwd van algemeen naar specifiek en bestaat uit de volgende onderdelen: 'smartphone gebruik en sociale media', 'Snapchat en sexting', 'motieven en relationele context', 'consequenties van sexting', 'sexting, gender en de geseksualiseerde cultuur' en tot slot 'sociale normen'.

2.1 Smartphonegebruik en sociale media

Smartphones zijn onderdeel geworden van ons dagelijks leven. Thuis, op het werk, in het openbaar vervoer en op vakantie: werkelijk overal kom je de smartphone tegen. Gebruikers kunnen hun smartphone dan ook voor bijna alles gebruiken, van het ontvangen van berichten, het inchecken op sociale media tot het regelen van bankzaken en het bestellen van producten (Gustarini, Scipioni, Fanourakis & Wac, 2016). Meer dan 90% van de jongeren in Nederland is in het bezit van een smartphone (Van Deursen, Bolle, Hegner & Kommers, 2015). Volgens Oosterveer (2015) gebruikt 80% van de jongeren in Nederland zijn of haar smartphone voornamelijk om te internetten, terwijl 70% hem gebruikt voor sociale media. Overige activiteiten die jongeren met hun smartphone doen, zijn: e-mailen, chatten, foto's of video's maken of bekijken, spelletjes spelen, bellen, online bankieren, radio luisteren, online aankopen doen en navigeren (Oosterveer, 2015).

Door de jaren heen zijn er met betrekking tot technologische ontwikkelingen, zoals nieuwe en sociale media, verschillende theorieën ontstaan. Twee van deze theorieën staan diametraal tegenover elkaar; het technologisch determinisme (Bimber, 1990) versus de *Social Shaping of Technology* (SST) (Lievrouw, 2006). Allereerst houdt het technologisch determinisme in dat de technologie de drijvende kracht is binnen de maatschappij, waarbij de technologie in hoge mate het gedrag van de mens beïnvloedt (Bimber, 1990). De SST daarentegen, erkent dat technologie een sociaal product is, waarbij technologie niet de drijfveer is, maar wordt gevormd door de sociale, politieke en economische waarden binnen een samenleving (Lievrouw, 2006). Een belangrijk begrip in de SST is 'onderhandelbaarheid' (Mosemghvdlishvili & Jansz, 2012). Dit houdt in dat er een wisselwerking plaatsvindt waarbij de technologie de maatschappij vraagt om technologische ontwikkelingen en vice versa. Verschillende groepen in de maatschappij kunnen daarbij onderling een andere relatie met technologische ontwikkelingen hebben (Mosemghvdlishvili & Jansz, 2012). Hierbij kan er niet gezegd worden dat een product of ontwikkeling een succes of mislukking is, maar dit voor verschillende groepen anders uitpakt (Mosemghvdlishvili & Jansz, 2012). Een voorbeeld hiervan is dat een smartphone voor een kantoormedewerker een toegevoegde waarde kan zijn en veel voordelen kent, terwijl een smartphone voor een kind kan uitmonden in een verslaving van bijvoorbeeld sociale media en spelletjes (Williams & Edge, 1996). Een benadering van de SST is de *Social Construction of Technology* (SCOT). SCOT heeft als uitgangspunt dat technologie sociaal geconstrueerd is, waarbij de technologische ontwikkeling wordt beïnvloed door de samenleving en andersom (Bijker, 2010). Kortom, technologie is belangrijk in onze cultuur en helpt het ons te veranderen, maar dicteert niet (Flanagin, Flanagin & Flanagin, 2010). Het gebruik van de technologie beïnvloedt ten slotte de verdere ontwikkeling van de technologie (Bijker, 2010).

Vanwege de tegenbeweging op het technologisch determinisme, de SST, is de smartphone een sociaal product dat wordt gevormd door sociale, politieke en economische waarden binnen een samenleving (Lievrouw, 2006). Zo zou een smartphone geen mislukking of succes zijn, maar afhangen van de gebruikersgroep (Mosemghvdlshvili & Jansz, 2012). Diverse issues in zowel maatschappelijke debatten als in de wetenschappelijke literatuur laten zien dat er veel te zeggen is over de zogenoemde 'smartphone generatie' (Deursen, Bolle, Hegner & Kommers, 2015; Voorn, 2015). Hierin worden zorgen uitgesproken over de hoeveelheid tijd die jongeren steken in hun smartphone en zelfs slaapproblemen die jongeren zouden hebben door de smartphone (Mandemaker, 2016). De betekenis van de smartphone voor jongeren en het gebruik ervan, eveneens als het sociale mediagebruik, wordt in de maatschappij voornamelijk negatief gezien. Issues over smartphone-verslavingen en online risicogedrag spelen daarbij een rol. Met betrekking tot sexting zijn er ook de nodige zorgen met betrekking tot de risico's dat sexting met zich meebrengt. Sexting is ten slotte mogelijk door de technologische ontwikkelingen van de smartphone en sociale media.

Het internet zelf was voorheen voornamelijk onder het technologisch determinisme te plaatsen; er was een aanbod en dat kon door de mensen worden geconsumeerd. Zo konden individuen in het web 1.0 de inhoud van websites consumeren, zoals het lezen van inhoud, het kijken naar inhoud en het kopen van producten of diensten (Kietzmann, Hermkens, McCarthy & Silvestre, 2011). Het internet groeide steeds verder naar een meer persoonlijke plek, waardoor het in 1999 mogelijk was om te bloggen en in 2003 de eerste sociale media ontstonden; LinkedIn en MySpace. MySpace is ontstaan als een website om gratis bestanden te bewaren en is uitgegroeid tot een van de eerste sites waar gebruikers een eigen profiel aan konden maken. Hierdoor wordt MySpace ook wel gezien als de grondlegger van het web 2.0 (Murugesan, 2007). In het begin van de jaren '00 is er een interactief web ontstaan, ook wel het web 2.0. Hierdoor werd het mogelijk om inhoud te delen, te bloggen, sociale media en websites zelf te creëren en te veranderen (O'Reilly & Battelle, 2009). Hierdoor is niet alleen de technologie aan het woord, zoals in het technologisch determinisme, maar ook de gebruikersmaatschappij. Het vervullen van de behoefte van de gebruiker is steeds belangrijker geworden in plaats van het opdringen van informatie, ook wel de wisselwerking die in de SST wordt aangekaart. Door deze ontwikkelingen zijn niet alleen smartphones niet meer weg te denken uit de hedendaagse maatschappij, maar ook sociale media.

Cijfermatig blijkt uit Amerikaans onderzoek dat in 2009 ongeveer 93% van de jongeren gebruik maken van sociale media (Correa, Hinsley & de Zuniga, 2009). Correa, Hinsley en de Zuniga (2009) definiëren daarbij sociale media als "... a mechanism for the audience to connect, communicate, and interact with each other and their mutual friends" (p. 247-248). Er zijn diverse sociale media kanalen, waaronder Facebook, Twitter en Instagram. Facebook is daarbij wereldwijd het meest gebruikte sociale netwerk, waarbij 1,18 miljard gebruikers dagelijks actief zijn (Oosterveer, 2017). Twitter is een veel gebruikt sociaal medium kanaal, maar verliest jaarlijks veel gebruikers, waaronder voornamelijk jongeren (Oosterveer, 2017). Terwijl de populariteit van Twitter onder jongeren daalt, stijgt die van Instagram en Snapchat (Vaterlaus, Barnett, Roche & Young, 2016). Snapchat is in een relatief korte tijd gegroeid naar 150 miljoen dagelijks actieve gebruikers en er worden meer dan 750 miljoen 'snaps' per dag verstuurd (Oosterveer, 2017).

Snapchat wordt daarnaast meer gezien als een besloten vorm van sociale media in plaats van een publiek sociaal medium zoals Facebook (Utz, Muscanell & Khalid, 2015). Dit zou er onder andere voor zorgen dat jongeren intimiteit, zoals sexting, voornamelijk via een sociaal medium als Snapchat opzoeken. Bovendien gebruiken jongeren Snapchat voor een groot deel om te flirten en voor intimiteit, terwijl Facebook meer wordt gebruikt om contact te onderhouden met familie en vrienden (Utz, Muscanell & Khalid, 2015). Het op de hoogte houden van sociale kringen is dan ook minder van belang bij Snapchat (Utz, Muscanell & Khalid, 2015). Jongeren lijken met Snapchat sneller geneigd te zijn tot het delen van persoonlijke foto's in vergelijking met andere sociale media (Utz, Muscanell & Khalid, 2015).

2.2 Snapchat en sexting

Snapchat is een relatief nieuw sociaal medium kanaal, waardoor er over Snapchat in combinatie met sexting in de wetenschappelijke literatuur nog weinig bekend is. Er is een aantal onderzoeken dat zich richt op Snapchat waarin sexting is meegenomen, waaronder het onderzoek van Vaterlaus et al. (2016), Roesner, Gill en Kohno (2014) en Utz, Muscanell en Khalid (2015). Snapchat wordt door Vaterlaus et al. (2016) gedefinieerd als de mogelijkheid om een foto, video en/of bericht te verzenden die voor de ontvanger voor een gekozen aantal seconden te zien zijn. Het onderzoek van Vaterlaus et al. (2016) heeft betrekking op hoe het Snapchatgedrag de interpersoonlijke relaties van jongvolwassenen beïnvloedt, waarin onderscheid is gemaakt tussen familie, vrienden en romantische relaties. Sexting komt in het onderzoek van Vaterlaus et al. (2016) naar voren vanwege de mogelijkheid die Snapchat biedt om via dit medium aan sexting te doen, namelijk het verzenden van een foto die na een aantal seconden verdwijnt. Sexting wordt daarnaast in het onderzoek van Vaterlaus et al. (2016) geplaatst onder het thema 'afwijkend gedrag' en wordt door de participanten gezien als risicogedrag dat hun relaties kan beïnvloeden. Dit risico heeft te maken met de consequenties van sexting en de mogelijkheid die Snapchat biedt om screenshots van de ontvangen foto's te nemen (Vaterlaus et al., 2016). Dit risico wordt ook door Van Ouytsel et al. (2016) benadrukt, waarbij jongeren zelfs via verschillende applicaties screenshots maken van 'snaps' zonder dat de ontvanger daar een melding van krijgt. Volgens zowel Vaterlaus et al. (2016) als Van Ouytsel et al. (2016) doen voornamelijk jongvolwassenen in een romantische relatie aan sexting of wanneer iemand vreemdgaat. In hoeverre sexting wordt gebruikt als een partner vreemd gaat, valt buiten de focus van mijn onderzoek.

Roesner, Gill en Kohno (2014) hebben onderzoek gedaan naar hoe en waarom mensen Snapchat gebruiken. Zij vonden verschillende redenen, waaronder de "in-the-moment content". Hiermee worden foto's en/of video's bedoeld die op een willekeurig moment van de dag zonder afwegingen of twijfels worden verzonden. Hiermee wil de gebruiker aan de gekozen persoon of personen laten zien wat hij of zij op dat moment specifiek meemaakt (Roesner, Gill & Kohno, 2014). Eén van de belangrijkste redenen om Snapchat te gebruiken, is vanwege de filters en bewerkingen van foto's. Jongeren sturen grappige foto's of video's (98,7%), foto's van henzelf (85,7%) en/of seksuele foto's (13%) via Snapchat (Roesner, Gill & Kohno, 2014). Het maken van screenshots, dat in de onderzoeken van Vaterlaus et al. (2016) en Van Ouytsel et al. (2016) naar voren komt als een risico, zou volgens het onderzoek van Roesner, Gill en Kohno (2014) worden gezien als

'vanzelfsprekend'. De respondenten geven aan dat ze bij het verzenden van een (pikante) foto al verwachten dat er een screenshot wordt gemaakt. Dit heeft volgens de respondenten geen invloed op het wel of niet vertrouwen van degene die een screenshot maakt, aangezien dit gedrag van te voren al wordt verwacht (Roesner, Gill & Kohno, 2014). Bovendien houdt dit jongeren dan ook niet tegen om toch een pikante foto te sturen via Snapchat (Roesner, Gill & Kohno, 2014).

Dat sexting in het onderzoek van Roesner, Gill en Kohno (2014) een onderdeel is, is dan ook niet voor niets. Een relatief groot percentage gebruikt Snapchat ten behoeve van sexting en ook in dit onderzoek komt naar voren dat dit komt vanwege de eigenschappen van Snapchat. De bovengenoemde percentages zijn relevant voor mijn onderzoek, omdat het aangeeft dat een relatief hoog percentage jongeren aan sexting via Snapchat doet (13%) en bovendien inzicht biedt in de motieven om Snapchat te gebruiken (Roesner, Gill & Kohno, 2014).

Het derde onderzoek naar sexting via Snapchat, is van Utz, Muscanell en Khalid (2015). Zij vergelijken Snapchat met Facebook waarin sexting voornamelijk via Snapchat plaatsvindt vanwege het privé-karakter van Snapchat. Sexting staat in het onderzoek niet centraal, maar wordt wel gebruikt omdat het een duidelijk verschil aangeeft tussen Facebook en Snapchat. Het onderzoek van Utz, Muscanell en Khalid (2015) bestond uit een kleinschalige survey onder respondenten uit Schotland en Engeland en enkele Europese respondenten. Een opvallend fenomeen dat Utz, Muscanell en Khalid (2015) aankaarten, is *Joke Sexting*. Dit is het verzenden van een seksueel getinte foto als grap. *Joke Sexting* zou binnen deze groep respondenten vaak gebeuren; een kwart van de respondenten (N = 77) zou hieraan doen. In het onderzoek van Albury en Crawford (2012) wordt *Joke Sexting* ook al aangekaart. Uit hun onderzoek blijkt dat sexting niet alleen werd gedaan om te flirten of binnen een romantische relatie, maar ook tussen vrienden als grap of om een betere band te creëren (Albury & Crawford, 2012). *Joke Sexting* is van toepassing op mijn onderzoek, omdat *Joke Sexting* kan duiden op een motief om aan sexting te doen. Zo kan *Joke Sexting* wellicht vaker voorkomen in de sociale groep van jongeren, wat kan duiden op sociale normen.

2.3 Motieven en relationele context

Er zijn voldoende aanwijzingen dat jongeren sexten, maar de vraag waarom ze het doen is nog niet beantwoord. Een theorie die gaat over de motieven om bepaalde media te gebruiken, is de *Uses and Gratifications Theory (U&G)*. Dit is een benadering om te begrijpen waarom en hoe mensen doelbewust een specifiek medium zoeken om in een bepaalde behoefte te voorzien (Ruggiero, 2000). Hierin staat centraal wat iemand met de media doet in plaats van wat media met een gebruiker doet (Ruggiero, 2000). De U&G is een veelgebruikte theorie bij onderzoek naar diverse media. Deze theorie gaat terug tot de jaren '50 en is daarna steeds verfijnd, bijgewerkt en herzien (Muntinga, Moorman & Smit, 2011). De meest geciteerde en erkende U&G categorisatie is van McQuail, Blumler en Brown (1972). Zij hebben vier U&G categorieën van elkaar onderscheiden: vermaak, sociale interactie, persoonlijke identiteit en informatie. Deze categorisatie is ook van toepassing op de hedendaagse media, zoals internet en sociale media (Muntinga, Moorman & Smit, 2011).

Muntinga, Moorman en Smit (2011) hebben in hun onderzoek de categorisatie van McQuail, Blumler en Brown (1972) uit de U&G theorie verder uitgewerkt met betrekking tot sociale media. Deze categorieën bestaan uit motivaties om sociale media te gebruiken om een bepaalde behoefte

daarmee te vervullen. De categorie 'vermaak' is een motivatie om de behoefte voor bepaalde media te bevredigen, waaronder voor het ontsnappen aan de werkelijkheid, om te ontspannen, cultureel en esthetisch genot en voor seksuele opwindning. De categorie 'sociale interactie' als motivatie is gerelateerd aan andere mensen. Voorbeelden hiervan zijn: ergens bij willen horen, verbinden met vrienden en familie en het zoeken naar steun. Persoonlijke identiteit als motivatie om in bepaalde behoeften te voorzien en daar media voor te gebruiken heeft betrekking op het individu zelf. Sub-motivaties zijn bijvoorbeeld: inzicht krijgen in jezelf, het versterken van persoonlijke waarden en het identificeren met anderen of het krijgen van erkenning van anderen (Muntinga, Moorman & Smit, 2011).

De U&G theorie is nog niet gebruikt in onderzoek naar sexting, maar de theorie zou er wel een verklaring voor kunnen bieden, omdat sexting via een specifiek medium wordt gedaan (via Snapchat) om in een bepaalde behoefte te voorzien. Wetenschappelijke literatuur over de motieven om aan sexting te doen, zijn niet gebaseerd op de U&G theorie, maar bestaan uit overkoepelende theorieën om de motieven te achterhalen. Zo dragen deze onderzoeken niet bij aan de U&G theorie, maar vormen wel een aanvulling op welke motieven jongeren vanuit de bestaande literatuur hebben om aan sexting te doen. Allereerst hebben Walrave et al. (2015) gebruik gemaakt van het *Prototype Willingsness Model* om de motieven van jongeren te achterhalen, waarbij het gaat om het achterhalen of de referentiegroep van jongeren die aan sexting doen andere jongeren beïnvloeden om zelf aan sexting te doen. Hierin komt onder andere naar voren dat de subjectieve norm de sterkste voorspeller zou zijn om aan sexting te doen. Deze subjectieve norm houdt in: "an individual's intention depends on the influence of this person's perception of significant others' approval of this behaviour" (Walrave et al., 2015, p. 798). Het gedrag van de anderen in de referentiegroep van jongeren is vaak een motivatie om bepaald gedrag te vertonen, in dit geval sexting (Nikken & De Graaf, 2012; Walrave et al., 2015). Een ander motief om aan sexting te doen, is volgens hen de seksuele identiteitsontwikkeling (Nikken & De Graaf, 2012; Walrave et al., 2015). Dit heeft voornamelijk betrekking op de sociale identiteit om zoveel mogelijk bij een groep te horen (Nikken & De Graaf, 2012).

Een onderzoek dat hierop aansluit, is dat van Van Ouytsel et al. (2016) en heeft betrekking op de motieven en risico's van sexting. Van Ouytsel et al. (2016) duiden net als Walrave et al. (2015) aan dat sexting begint met de verkenning van de seksuele identiteit. Van Ouytsel et al. (2016) vullen dit aan; volgens hen hebben jongeren de behoefte om sensatie te zoeken. Jongeren zouden nieuwsgierig zijn naar seksualiteit waarbij nieuwe media, zoals Snapchat, het mogelijk maken om sensatie te vinden door middel van sexting (Van Ouytsel et al., 2016). Het onderzoek van Van Ouytsel et al. (2016) is van belang voor mijn onderzoek. Zo gaan de onderzoekers in op nieuwere vormen van media, waaronder Snapchat, en worden de motieven om aan sexting te doen uitgebreid toegelicht. Hierdoor ontstaat er meer inzicht in het fenomeen sexting en de bijbehorende motieven om aan sexting te doen. In het onderzoek van Van Ouytsel et al. (2016) is er geen gebruik gemaakt van de U&G theorie, maar is het theoretisch kader ontleend aan eerder onderzoek. Vervolgens zijn er door middel van focusgroepen de motieven van jongeren achterhaald. Hierdoor zijn er nieuwe inzichten ontstaan met betrekking tot de motieven voor jongeren om aan sexting te doen.

In de bestaande literatuur wordt er ingegaan op de motieven die jongeren kunnen hebben tijdens de fase van hofmakerij, zoals de verkenning van de seksuele identiteit en het zoeken van sensatie (Walrave et al., 2015; Van Ouytsel et al., 2016). Eerdere onderzoeken hebben aangetoond dat sexting echter voornamelijk wordt gedaan door jongeren die zich in een romantische relatie bevinden (Weisskirch & Delevi, 2011; Drouin & Landgraff, 2012; Lippman & Campbell, 2014; Walrave et al., 2015; Van Ouytsel et al., 2016). Volgens Van Ouytsel et al. (2016) zouden jongeren in een romantische relatie sexting een comfortabele manier vinden om hun gevoelens en seksuele verlangens te uiten in plaats van dat persoonlijk te doen. Dit stelden Walrave et al. (2015) ook vast en vullen dit aan; jongeren zouden voornamelijk in een lange-afstandsrelatie of in een relatie waarin ze elkaar niet vaak zien aan sexting doen. Ook jongeren die niet seksueel actief willen zijn door bijvoorbeeld religie, doen aan sexting om op die manier toch seks te ervaren (Walrave et al., 2015). Ook Lippman en Campbell (2014) doen hier een uitspraak over; sommige jongeren zien sexting als een veilig alternatief om toch seks te ervaren zonder de risico's van echte seks te hebben, zoals zwanger raken. In mijn onderzoek ligt de focus op jongeren die een romantische relatie hebben, omdat zij de groep vormen die volgens voorgaand onderzoek het meeste aan sexting doen.

Weisskirch en Delevi (2011) en Drouin en Landgraff (2012) richten zich specifiek op jongeren die binnen een romantische relatie aan sexting doen. Volgens Drouin en Landgraff (2012) doen jongeren voornamelijk aan sexting om de band en intimiteit in een relatie te behouden of te versterken, terwijl jongeren tijdens de fase van hofmakerij dit doen om te flirten en om te laten zien dat ze interesse hebben in de ander (Drouin & Landgraff, 2012). Volgens Weisskirch en Delevi (2011) wordt sexting binnen een romantische relatie voornamelijk gedaan vanwege de versterking van de band tussen partners. Weisskirch en Delevi (2011) noemen de *Attachment Theory* die betrekking heeft op die verbinding binnen een relatie en hoe deze tot stand komt en fungeert daarbij als hulpmiddel om sexting te onderzoeken in de context van een romantische relatie. Ook Drouin en Landgraff (2012) kaarten dit aan en volgens hen zou sexting afhankelijk zijn van de mate van verbinding binnen een relatie. Die begint allereerst met vertrouwen. Jongeren vertrouwen hun partner sneller met hun intieme foto's dan tijdens de fase van hofmakerij (Weisskirch & Delevi, 2011; Drouin & Landgraff, 2012; Parker, Blackburn, Perry & Hawks, 2012).

Zowel Weisskirch en Delevi (2011) als Drouin en Landgraff (2012) noemen een negatieve kant van sexting binnen een relatie, namelijk *Attachment Anxiety*. Deze angst komt voort uit een verbinding van een romantische relatie, waarbij iemand een sterk verlangen heeft naar affectie met daarbij een grote mate van verlatingsangst. Hierdoor zouden jongeren zich sneller verplicht voelen om een seksueel getinte foto te sturen om de ander in de relatie niet teleur te stellen (Weisskirch & Delevi, 2011). Dit fenomeen biedt inzicht in de motieven om juist in een romantische relatie aan sexting te doen.

2.4 Consequenties van sexting

In het onderzoek van Van Ouytsel et al. (2016) komen naast de motieven om aan sexting te doen ook de consequenties van sexting naar voren. Zo is allereerst de grootste consequentie van sexting het verspreiden van seksueel getinte foto's (Van Ouytsel et al., 2016). Dit gebeurt voornamelijk onder middelbare scholieren, waarbij jongeren pikante foto's doorsturen vanwege het idee dat anderen dat

willen zien, om op te scheppen, als een grap en om grappig te worden gevonden (Van Ouytsel et al., 2016). Ook Lippman en Campbell (2014) hebben hier onderzoek naar gedaan en kaarten het verschil aan tussen hoe mannen en vrouwen de consequenties ervaren. Ook dit heeft betrekking op middelbare scholieren, waarbij jongens de consequenties niet ervaren en eerder stoer worden gevonden, terwijl meisjes erdoor worden gepest en kunnen worden uitgescholden (Lippman & Campbell, 2014).

Volgens Walker, Sanci en Temple-Smith (2013) wordt het verspreiden van pikante foto's gekoppeld aan online-dating, waar jongeren sneller geneigd zouden zijn om seksueel getinte foto's van henzelf te sturen. Opvallend is dat de bestaande literatuur voornamelijk betrekking heeft op de jongere leeftijd, van 12 tot 18 jaar. De consequenties zouden voor deze scholieren ingrijpender zijn vanwege het minder nadenken over de risico's van sexting (Walker, Sanci & Temple-Smith, 2013). Daarnaast focussen deze onderzoeken zich op jongeren tijdens de fase van hofmakerij of geheel zonder romantische relatie en niet op jongeren die zich in een romantische relatie bevinden. Dit onderzoek legt de focus juist op jongeren binnen een romantische relatie, bij wie er minder spraken zou zijn van de negatieve consequenties van sexting. Toch zijn de negatieve consequenties van sexting bondig in dit theoretisch kader opgenomen, omdat het een belangrijk onderdeel van sexting is.

2.5 Gender, sexting en de geseksualiseerde cultuur

De theorie met betrekking tot gender en sexting begint allereerst met de genderidentiteit en dit wordt gedefinieerd als "a person's sense of self as a female or male" (Halim & Ruble, 2010). Genderidentiteit dient vervolgens als een sociale identiteit waarbij een individu zich identificeert met een sociale categorie; met mannen of vrouwen. Deze identificatie vindt ook plaats zonder direct contact met anderen in die sociale categorie (Halim & Ruble, 2010). Hierdoor stellen Halim en Ruble (2010) dat de meeste literatuur over genderidentiteit zich focust op het individuele level van genderidentiteit, waarin een kind zich- of haarzelf identificeert als man of vrouw in plaats van op het collectieve level waarin wordt geïdentificeerd met leden van een groep mannen of vrouwen. Er wordt gesproken over kinderen, omdat de ontwikkeling van de genderidentiteit zou beginnen bij de leeftijd van 18 tot 24 maanden, waarbij kinderen zichzelf zouden kunnen plaatsen tussen de andere kinderen als jongen of meisje (Halim & Ruble, 2010).

Het ontwikkelen van de genderidentiteit is een complex proces waarin er drie invloeden zijn op de vorming van deze identiteit. Allereerst is dat '*modeling*' en houdt in dat kinderen gendergedrag leren door anderen te observeren (Coyne, Linder, Rasmussen, Nelson & Collier, 2014). Dit wordt allereerst beïnvloed door de massamedia, waarin kinderen worden blootgesteld aan voorbeelden van genderstereotypering in de media. De tweede invloed is '*enactive experience*' en houdt in dat kinderen leren van de gevolgen van hun gedrag (Coyne et al., 2014). Dit heeft te maken met het bestraffen van ongewoon gendergedrag. Tot slot is de derde invloed de '*direct tuition*', waarin ouders hun kinderen verbaal instrueren betreft geschikt gendergedrag (Coyne et al., 2014).

In de vroege kinderjaren wordt de genderstereotypering tegelijk ontwikkelt met de vorming van de genderidentiteit (Halim & Ruble, 2010). Judd en Park (1993) definiëren een stereotype als de overtuiging van bepaalde eigenschappen van een groep. Deze overtuiging komt tot stand door invloeden van de massamedia, familie en op school (Coyne et al., 2014). Specifiek is de

stereotypering gericht op gender, ook wel genderstereotypering, de verzameling van genderspecifieke attributen en normen die typerend vrouwelijk of mannelijk gedrag zouden bevatten (Coyne et al., 2014). Al vanaf jonge leeftijd, ongeveer vijf jaar oud, worden meisjes bijvoorbeeld geassocieerd met uiterlijk en jongens met activiteiten (Zosuls, Miller, Ruble, Martin & Fabes, 2009). De genderstereotypering vanuit de media speelt de gehele genderidentiteitsontwikkeling en daarna een rol.

De media definiëren maatschappelijke normen over hoe mannen en vrouwen zich dienen te gedragen, uiten en kleden (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Vrouwen in het bijzonder worden voornamelijk als lustobject gezien, waarbij hun lichaam centraal staat (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Het stereotype in de media wordt vaak benadrukt door de *hypermasculinity* voor mannen en de *hyperfemininity* voor vrouwen (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Voor mannen betekent dit voornamelijk het macho en dominante gedrag, en voor vrouwen het seksuele en fysieke om mannen aan te trekken (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Door onder andere dit beeld van de media zouden vrouwen in het echte leven steeds meer als seksuele objecten benaderd worden (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Vrouwen zouden geseksualiseerd gedrag steeds vaker gewoon of vanzelfsprekend vinden (Nikken, 2008).

Het onderzoek van Van Oosten, Vandenbosch en Peter (2017) heeft betrekking op genderverschillen en in welke mate deze terug te zien zijn in het sociale mediagedrag van jongvolwassenen. Hierin geven ze allereerst aan dat jongvolwassenen geneigd zijn om de stereotypering van de *hypermasculinity* en de *hyperfemininity* aan te nemen (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Dit sluit daarmee ook aan op de literatuur over de genderidentiteit, waarbinnen duidelijk wordt dat de genderstereotypering een grote rol speelt tijdens de ontwikkeling van de genderidentiteit. De geseksualiseerde cultuur waarbij de nadruk voornamelijk op het vrouwelijke lichaam ligt, wordt volgens Walker, Sanci en Temple-Smith (2013) ook wel de *raunch culture* genoemd. Ook Walrave et al. (2015) bespreken dit in hun onderzoek, waarin zij aangeven dat het vrouwelijke lichaam in de media voornamelijk centraal staat in muziekvideo's, advertenties, films en televisieseries. In hun onderzoek komt ook sexting aan bod, namelijk dat de geseksualiseerde media van invloed zijn op de druk die vrouwen kunnen voelen bij sexting (Walrave et al., 2015).

In de wetenschappelijke literatuur wordt er verschillend gerapporteerd over gender en sexting. In de surveys van Lenhart (2009) en Baumgartner et al. (2014) komt er allereerst naar voren dat er nauwelijks een verschil te zien is tussen het aantal seksuele getinte foto's dat mannen en vrouwen versturen. Andere studies geven juist aan dat vrouwen vaker seksueel getinte foto's sturen en mannen voornamelijk foto's ontvangen (Mitchell, Finkelhor, Jonas & Wolak, 2012; Benotch et al., 2013; Strohmaier, Murphy & DeMatteo, 2014). Niet alleen zou de geseksualiseerde media invloed hebben op de druk die vrouwen kunnen ervaren bij sexting, maar ook zouden vrouwen juist door deze druk vaker een seksueel getinte foto sturen (Benotch et al., 2013; Walrave et al., 2015). Dergelijke druk zouden mannen minder snel van vrouwen ervaren. Mannen zouden bovendien seksueel getinte foto's die zij ontvangen vaker aan vrienden laten zien en sturen deze soms zelfs door (Walker, Sanci & Temple-Smith, 2013). Zowel in romantische relaties als in de fase van hofmakerij is er sprake van een bepaalde druk die vrouwen door mannen voelen om een foto te sturen (Benotch et al., 2013;

Lippman & Campbell, 2014). Deze druk is groter in de fase van hofmakerij, omdat er in dat stadium een bepaalde spanning zou zijn waarbij jongeren indruk willen maken op hun potentiële partner (Lippman & Campbell, 2014).

De druk die kan worden ervaren bij sexting, kan grote gevolgen hebben en kan jongeren een onrealistisch beeld geven van seksualiteit (Nikken & De Graaf, 2012). Zo kunnen vrouwen in hun ontwikkeling allerlei problemen ervaren, waaronder onrealistische verwachtingen ten aanzien van seks en een gebrek aan seksuele assertiviteit (Nikken, 2008; Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Nikken (2008) bedoelt hiermee dat vrouwen alles doen wat mannen willen. Dit is van belang, aangezien dit vanuit vrouwen een norm kan zijn om een seksueel getinte foto te versturen, namelijk omdat een man daar om vraagt en de vrouw daar positief op reageert. Zo blijkt uit voorgaand onderzoek dat er verondersteld wordt dat vrouwen bij voorbaat al anders reageren op seks door deze geseksualiseerde cultuur vanuit de media (Nikken & De Graaf, 2012; Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Dit maakt het relevant om te onderzoeken in hoeverre mannen en vrouwen daadwerkelijk verschillen wanneer het gaat over de sociale normen die zij hanteren ten aanzien van sexting. De inzichten die dit theoretisch kader biedt met betrekking tot de geseksualiseerde cultuur en de genderstereotypingen, komen zelf niet terug in mijn onderzoek, maar tonen wel aan dat het van toepassing is om de verschillen tussen mannen en vrouwen in relatie tot sexting en sociale normen te onderzoeken.

Tot slot gaat het onderzoek van Nikken en De Graaf (2012) gedeeltelijk in op de sociale normen die jongeren hanteren. Zij hebben onderzoek gedaan naar de invloeden die ouders en vrienden kunnen hebben op jongeren en hun gebruik van seksuele media dat de seksuele houding en het gedrag vervolgens vormt. In hun onderzoek staat voornamelijk de rol van de referentiegroep van jongeren, zoals ouders en vrienden, centraal. Nikken en De Graaf (2012) concluderen dat het seksuele gedrag van jongeren voornamelijk is gebaseerd op wat zij denken dat hun vrienden goed- of afkeuren of wat hun vrienden zelf doen. Zowel mannen als vrouwen zouden door vrienden worden gestimuleerd seksuele media te consumeren. Met seksuele media bedoelen Nikken en De Graaf (2012) het zien van muziekvideo's met schaars geklede personen, seksuele tijdschriften en seksueel getinte websites zoals porno. Dit onderzoek is voornamelijk van belang vanwege de belangrijke rol van de referentiegroep die een invloed heeft op jongeren betreft het consumeren van seksuele media en wellicht het sexting-gedrag.

Kortom, de representatie van mannen en vrouwen in de media hebben een grote rol gespeeld in de ontwikkeling van de genderidentiteit en de genderstereotypering. Er zijn bepaalde gendernormen ontstaan over hoe mannen en vrouwen zich dienen te gedragen, uiten en kleden. Dit heeft er vervolgens voor gezorgd dat we leven in een geseksualiseerde cultuur waarin we kunnen spreken van *hypermasculinity* en *hyperfemininity*. Hierdoor is onderzoek naar de vergelijking tussen mannen en vrouwen, voornamelijk met betrekking tot media en seks, op verschillende vlakken interessant en vernieuwend, waaronder de focus op sexting en sociale normen. Juist vanuit de genderidentificatie en genderstereotypingen die in de jonge kinderjaren worden gevormd, waarbij de media van grote invloed zijn, kunnen sociale normen ten aanzien van sexting tussen mannen en vrouwen verschillen.

2.6 Sociale normen

Er zijn verschillende definities van normen, waarvan Gibbs (1965) er een aantal aanhaalt. Zo definieert hij 'normen' onder andere als: "A norm is a rule or a standard that governs our conduct in the social situations in which we participate." (Gibbs, 1965, p. 586). Sociale normen refereren daarbij naar sociaal gewenst gedrag binnen een sociale groep in een bepaalde situatie (Berkowitz, 2005). De overeenstemming over sociale normen binnen zo'n sociale groep kan worden verklaard door de behoefte die mensen hebben om ergens bij te horen. Zo moeten mensen zich op een bepaalde manier gedragen om deel te nemen aan een sociale groep (Baumgartner et al., 2011). Jongeren hebben daarbij een sterkere behoefte om deel te nemen aan een sociale groep. Sociale normen worden gevolgd vanwege de angst om af te wijken van het normatieve, en daardoor buiten de sociale groep te vallen (Baumgartner et al., 2011).

In relatie tot sexting, vindt dit juist niet plaats in een sociale situatie, maar privé. Uit onderzoek van Nikken en De Graaf (2012) bleek al dat jongeren de houding en gedragingen met betrekking tot seks baseren op dat van hun vrienden. Jongeren zouden daarbij regelmatig over seks en seksuele activiteiten praten (Nikken & De Graaf, 2012). Dit maakt het interessant om te onderzoeken in hoeverre jongeren sociale normen hanteren met betrekking tot sexting via Snapchat. Er wordt in de theorie eerst ingegaan op de *Social Norm Theory* van Berkowitz en Perkins (1986). De *Social Norm Theory* is vaker gebruikt om online risicogedrag van jongeren te onderzoeken, waarbij de referentiegroep belangrijk is. Deze theorie wordt aangevuld met de collectieve en waargenomen normen en de beschrijvende en voorspellende normen volgens Lapinski en Rimal (2005).

2.6.1 Social Norm Theory

De *Social Norm Theory* is ontwikkeld om risicogedrag te verklaren, waaronder het overmatige gebruik van alcohol en tabak (Berkowitz, 2005). Volgens Berkowitz en Perkins (1986) beschrijft de *Social Norm Theory* situaties waarin individuen de houding van anderen in hun sociale groep waarnemen die niet altijd de juiste is. Dit kan bijvoorbeeld zijn: 'omdat iedereen het doet, doe ik het ook', terwijl dit niet het geval hoeft te zijn. De theorie werd vaak gebruikt in campagnes voor jongeren in relatie met risicogedrag dat voornamelijk plaatsvindt in sociale groepen, waaronder dus alcoholgebruik (Berkowitz & Perkins, 1986). Het grootste verschil met sexting is dan ook dat dit niet in een sociale context plaatsvindt, maar privé. Toch wordt de *Social Norm Theory* gebruikt, omdat uit voorgaand onderzoek van Baumgartner et al. (2011) blijkt dat dit een relevante theorie is om te gebruiken voor online risicogedrag, waaronder sexting. Ten tweede is de theorie van toepassing, omdat het uitgaat van de referentiegroep die het gedrag van jongeren zou beïnvloeden (Berkowitz, 2005). Dit blijkt dan ook al uit het onderzoek van Nikken en De Graaf (2012), die aangeven dat vrienden een belangrijke invloed zijn op het gedrag van jongeren met betrekking tot het consumeren van seksuele media.

De referentiegroep van jongeren is belangrijk met betrekking tot de *Social Norm Theory*. Jongeren baseren namelijk hun overtuigingen over de normen die dominant zijn binnen hun referentiegroep op de leden van die referentiegroep (Baumgartner et al., 2011). Deze dominante normen zijn indirect en kunnen met betrekking tot sexting bijvoorbeeld inhouden dat jongeren kunnen denken dat sexting normaal of juist abnormaal is. De indirecte normen kunnen daarbij zorgen voor misinterpretatie(s) van de normen die gelden in een sociale groep. Hierbij is volgens Berkowitz (2005)

met betrekking tot de *Social Norm Theory* het risicogedrag van een minderheid in de sociale groep vaak meer betekenisvol dan het verantwoordelijke gedrag van de meerderheid. Dit wordt ook wel *plurastic ignorance* genoemd (Berkowitz, 2005). De groep die vervolgens het risicogedrag (sexting) laat zien, denkt ten onrechte dat dit de norm is in de sociale groep. Leden van de sociale groep kunnen deze norm hanteren terwijl deze bijvoorbeeld niet in praktijk wordt gebracht en overschatten daarbij de norm in de sociale groep, waaronder dus de norm 'omdat iedereen het doet, doe ik het ook'. Dit wordt *false consensus* genoemd (Berkowitz, 2005).

Bij zowel *plurastic ignorance* als *false consensus* zijn de overtuigingen over de referentiegroep van jongeren gebaseerd op overschattingen. Het is daarbij te verwachten dat misinterpretaties vaker voorkomen bij gevoelige onderwerpen, omdat jongeren minder gedetailleerd inzicht hebben in het gedrag van anderen in hun sociale groep. Het is daarom van belang om de *Social Norm Theory* met betrekking tot sexting te onderzoeken. Zeker in hoeverre de referentiegroep van jongeren centraal staat bij een gevoelig onderwerp als sexting, waarbij jongeren hoogstwaarschijnlijk weinig afweten van het sexting-gedrag van hun vrienden. Een onderdeel hiervan is het onderzoeken wat jongeren denken dat de geldende normen zijn in hun sociale groep in relatie tot sexting. *Plurastic ignorance* en *false consensus* worden in mijn onderzoek onderzocht door na te gaan hoe de participanten invulling geven aan eventuele normen van hun referentiekader. De normen en de overschattingen die hieruit blijken kunnen vervolgens gekoppeld worden aan deze twee begrippen.

2.6.2 Collectieve en waargenomen normen

Normen die binnen een sociale groep worden gehanteerd en gelden als gedragsregels worden volgens Lapinski en Rimal (2005) ook wel collectieve normen genoemd. Deze normen worden gehanteerd op groepsniveau, waarbij het van belang is om te achterhalen welke gedragsregels er in een sociale groep in praktijk worden gebracht. Dit kan vervolgens veel zeggen over in hoeverre dit overeenkomt met de onterechte aannames die kunnen ontstaan die in de *Social Norm Theory* worden aangekaart. Daarnaast is het in dit onderzoek van belang te achterhalen in hoeverre de gedragsregels in de sociale groepen van mannen verschillen ten opzichte van de sociale groepen van vrouwen.

Waargenomen normen worden omschreven als de interpretaties van deze collectieve normen van het individu in een sociale groep. De gedragsregels in collectieve normen worden niet expliciet gemaakt en vinden plaats in een groep, maar er wordt niet over gesproken. Hierdoor zijn de waargenomen normen dus gebaseerd op de normen waarvan het individu denkt dat dit de algemene gedragsregels binnen een sociale groep zijn. Doordat deze normen geïnterpreteerd worden door het individu, kunnen er overschattingen zijn en kunnen situaties van *plurastic ignorance* en *false consensus* voorkomen. Alle interpretaties van de individuen vormen bij elkaar niet de collectieve normen van een sociale groep (Lapinski & Rimal, 2005). Collectieve normen komen alleen tot stand in een sociale groep door gedeelde interactie tussen leden van zo'n groep (Lapinski & Rimal, 2005). Dit is bij sexting niet van belang, omdat sexting geen groepsactiviteit is en in het privé plaatsvindt. Met andere woorden, collectieve normen worden in dit onderzoek niet onderzocht; de nadruk ligt bij de waargenomen normen die tot stand komen op het individuele en psychologische level (Lapinski & Rimal, 2005). De waargenomen normen zijn wel van belang, voornamelijk omdat deze normen iets kunnen zeggen over het referentiekader van het individu.

2.6.3 Beschrijvende en voorspellende normen

Een tweede onderscheid ten aanzien van normen zijn de beschrijvende en voorspellende normen volgens Lapinski en Rimal (2005). De beschrijvende normen hebben betrekking op de overtuigingen over wat er normaal is in een sociale groep, dus in hoeverre het normaal is om aan sexting te doen. Voorspellende normen zijn de overtuigingen over wie er in de sociale groep dit goed- of afkeuren (Lapinski & Rimal, 2005). Met betrekking tot sexting betekent dit de mate van het goed- of afkeuren van sexting door leden van de sociale groep. Eerder onderzoek onder jongeren heeft laten zien dat er vanuit verschillende kanten over sexting wordt gedacht (Albury & Crawford, 2012). Zo zijn de participanten negatief over sexting vanwege de consequenties, namelijk de verspreiding van foto's en de gevolgen die dit kan hebben (Albury & Crawford, 2012; Van Ouytsel et al., 2016). Ook zien jongeren sexting als iets positiefs binnen hun eigen relatie of als een grap naar vrienden (Albury & Crawford, 2012; Walrave et al., 2015; Utz, Muscanell & Khalid, 2015; Van Ouytsel et al., 2016). Beschrijvende normen hebben daarbij een sterke invloed op het online risicogedrag (Baumgartner et al., 2011). Jongeren nemen de houding en het gedrag van hun referentiekader over. Als het consumeren van seksuele media in een vriendengroep daarbij normaal is, nemen jongeren dit sneller aan (Nikken & De Graaf, 2012). In hoeverre dit ook met sexting werkt, is interessant.

Beschrijvende normen komen daarbij gedeeltelijk overeen met de collectieve normen omdat ze plaatsvinden op het collectieve niveau. Dit heeft voornamelijk betrekking op in hoeverre jongeren sexting normaal vinden. Dit hangt samen met de waargenomen normen waarbij de gedragsregels centraal staan. In tegenstelling tot de collectieve normen worden de beschrijvende normen die de jongeren hanteren wel onderzocht. De beschrijvende normen kunnen namelijk wel meer expliciet naar voren komen, waarbij er aan de participanten gevraagd kan worden in hoeverre ze het normaal vinden om aan sexting te doen. Hierbij is het belangrijk om de focus te leggen op de sociale groep en welke normen daarbinnen worden gehanteerd.

2.7 Samenvatting

Dit theoretisch kader vormt de leidraad van deze thesis. Het theoretisch kader vormt de nodige theorie gebaseerd op bestaande literatuur en bevat de belangrijkste theoretische concepten met betrekking tot dit onderzoek. Allereerst is er ingegaan op het smartphone en sociale mediagebruik, waarin de theorieën over het technologisch determinisme en de SST ter sprake zijn gekomen. Hieruit volgde dat de smartphone en sociale media sociale producten zijn die voor verschillende groepen in de maatschappij anders uitpakken, waaronder dat hier negatief naar wordt gekeken met betrekking tot jongeren. Dit vormt dan ook online-risicogedrag, waaronder sexting.

Vervolgens is er specifiek ingegaan op een sociaal medium; Snapchat. Voorgaand onderzoek suggereert dat Snapchat de beste en veiligste manier is om aan sexting te doen, vanwege de mogelijkheid dat foto's verdwijnen. Dit is niet altijd het geval, vanwege de mogelijkheid een screenshot te maken. Dit maakt het van toepassing om Snapchat centraal te stellen in mijn onderzoek naar de sociale normen ten aanzien van sexting.

Ten derde is de bestaande literatuur omtrent de motieven om aan sexting te doen onder handen genomen. Hierin komt allereerst naar voren dat er geen onderzoek is gedaan naar de motieven om aan sexting te doen naar aanleiding van de *Users & Gratifications Theory (U&G)*, terwijl

deze theorie wel een verklaring zou kunnen bieden voor de motieven om aan sexting te doen. Dit is voornamelijk vanwege het vervullen in een bepaalde behoefte via een specifiek medium, in dit geval Snapchat. Wat die specifieke behoeften zijn om aan sexting te doen via Snapchat, wordt in dit onderzoek empirisch onderzocht door middel van de kwalitatieve interviews.

Ten vierde is de relationele context beschreven die bestaat uit het gegeven dat sexting voornamelijk plaatsvindt in een romantische relatie. Dimensies die hiermee in verband staan, zijn het vertrouwen in elkaar dat sexting minder risicovol zou maken. Vervolgens is er in het kort ingegaan op de consequenties van sexting, aangezien dit in de wetenschappelijke literatuur een grote rol speelt met betrekking tot sexting. Ook vanuit de maatschappelijke relevantie van dit onderzoek is gebleken dat de negatieve consequenties van sexting een grote rol spelen in het hedendaagse maatschappelijke debat.

Ten vijfde is er ingegaan op gender. Dit is een waardevolle paragraaf voor het vaststellen van het belang van het empirische onderzoek naar het verschil tussen de sociale normen ten aanzien van sexting tussen mannen en vrouwen. Zo blijkt uit de wetenschappelijke literatuur dat er vanuit de geseksualiseerde cultuur al verschillen zouden zijn met betrekking tot de genderstereotypingen die in de media terug te zien zijn. Hierdoor kunnen ook sociale normen ten aanzien van sexting tussen mannen en vrouwen verschillen.

Tot slot zijn de sociale normen in de bestaande literatuur en theorieën hierover uiteengezet. Zo wordt er in de bestaande literatuur verondersteld dat sociale normen een invloed hebben op sexting onder jongeren. De referentiegroep speelt daarbij een grote rol en jongeren zouden sneller beïnvloedbaar zijn met betrekking tot seksuele media. Een norm die hierbij voorkomt, is: 'omdat iedereen het doet, doe ik het ook'. Hierover kunnen bepaalde misinterpretaties ontstaan waarbij jongeren indirecte normen aannemen voor waar, zonder dat dit het geval hoeft te zijn. Andere mogelijke normen vanuit de bestaande literatuur hebben betrekking op de gedragsregels binnen een sociale groep en het goed- of afkeuren van, in dit geval, sexting. Dit wordt vervolgens empirisch onderzocht door middel van kwalitatieve interviews met betrekking tot de sociale normen ten aanzien van sexting. Hoe deze kwalitatieve interviews hebben plaatsgevonden en de methode hiervan, komt in het volgende hoofdstuk aan bod.

3. Methode

In dit hoofdstuk wordt het onderzoeksontwerp beschreven, waarbij allereerst de onderzoeksmethode wordt beschreven, namelijk kwalitatieve interviews. Vervolgens wordt er ingegaan op de participanten. De data-verzameling komt aan bod waarin duidelijk wordt hoe de interviews tot stand zijn gekomen met vervolgens de operationalisering. Hoe de data zijn geanalyseerd door middel van een thematische analyse wordt beschreven. Tot slot wordt er aandacht besteed aan de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek.

3.1 Onderzoeksmethode

Kwalitatief onderzoek heeft volgens Boeije (2010) drie elementen: het zoeken naar betekenis, het gebruiken van flexibele methoden en het verstrekken van kwalitatieve bevindingen. In dit onderzoek wordt er gezocht naar betekenis, namelijk; de sociale normen die mannelijke studenten ten aanzien van sexting via Snapchat hanteren in vergelijking met vrouwelijke studenten. Kwalitatief onderzoek maakt het dan ook mogelijk om inzichten in gedrag te onderzoeken (Boeije, 2010). Zo beoogt kwalitatief onderzoek om achter meningen en interpretaties te komen. In dit onderzoek is er voor deze redenen gekozen voor kwalitatief onderzoek in plaats van kwantitatief onderzoek. Kwalitatief onderzoek kent bovendien meerdere verschillen met kwantitatief onderzoek, waaronder het aantal respondenten/participanten dat bij kwalitatief onderzoek kleiner is (Boeije, 2010). Daarnaast is het bij kwantitatief onderzoek niet mogelijk om door te vragen. Een nadeel van kwalitatief onderzoek is dat het niet mogelijk is om resultaten te generaliseren, wat bij kwantitatief onderzoek wel mogelijk is (Babbie, 2011).

Het tweede element van kwalitatief onderzoek volgens Boeije (2010) is het gebruiken van flexibele methoden. Zo wordt er in dit onderzoek gebruik gemaakt van kwalitatieve semigestructureerde interviews, waarbij er doorgevraagd kan worden. Semigestructureerde interviews geven de onderzoeker de mogelijkheid om de meningen en interpretaties van de participanten te onderzoeken, zonder dat daar een vaste vragenlijst voor gebruikt moet worden. Er is daarom gebruik gemaakt van een topic-list. Deze topic-list was flexibel, waardoor er nog onderwerpen bijgevoegd konden worden en de volgorde van de topic-list nog kon veranderen (Lindlof & Taylor, 2011).

Bij kwalitatief onderzoek wordt er diepgang vereist, terwijl sexting een gevoelig onderwerp kan zijn voor participanten om over te praten. Om deze diepgang te genereren, was het in de interviews belangrijk dat er een zo open mogelijk gesprek plaatsvindt (Boeije, 2010). Hierbij is het van belang dat er een situatie werd gecreëerd waarin het interview eerder op een gesprek leek tussen vrienden, zodat de participanten sneller geneigd zouden zijn om gevoeliger informatie te delen. Ook dit is een voordeel van kwalitatief onderzoek wat het mogelijk maakt om gevoelige onderwerpen zoals sexting in de diepte te onderzoeken. Om de situatie te creëren waarin het een open en vriendschappelijk gesprek zou worden, was het allereerst gunstig dat de leeftijd en het opleidingsniveau dichtbij dat van de onderzoeker ligt. Ook is de omgeving van de participant belangrijk, waardoor de onderzoeker zo veel mogelijk probeerde bij de participant thuis af te spreken. Hierdoor kon er een persoonlijker sfeer worden gecreëerd voor de participant om zo open mogelijk te praten. De topic-list speelde hierin een rol omdat dit geen vragenlijst bevat, maar onderwerpen als leidraad. Het was daardoor mogelijk om

een informeel gesprek te realiseren, doordat er kon worden doorgevraagd naar aanleidingen van de antwoorden van de participanten zonder dat de volgorde van de topic-list werd aangehouden wat in een vragenlijst wel het geval is.

Een methode die kan helpen bij gevoelige onderwerpen zoals sexting, is de *vignette methode*. De *vignette methode* houdt in dat er een scenario wordt gebruikt over een hypothetisch persoon in een specifieke omgeving, om vervolgens de mening van de participanten over dit scenario te achterhalen (Hantrais & Mangen, 1996). De scenario's maakten het mogelijk om informatie en bevindingen van de participant te achterhalen zonder dat dit direct over henzelf gaat, namelijk door middel van een derde persoonsperspectief. Hierdoor hadden de participanten meer de mogelijkheid om te praten zonder direct persoonlijk te worden. Er kon vervolgens worden doorgevraagd op de antwoordend die de participant gaf aan de hand van de scenario's. De relatie tussen de *vignette methode* en de interviews, is dat de interviews allereerst bestonden uit een aantal topics die werden bevraagd, waarnaar er werd overgegaan op acht scenario's met allen een afsluitende vraag. Ook werd er tijdens de scenario's doorgevraagd naar aanleiding van antwoorden en tussen sommige scenario's in werd er een topic besproken die aansloot op het scenario. Hoe de interviewprocedure specifiek verliep, wordt in paragraaf 3.3 verder uitgelicht.

3.2 Participanten

Er zijn participanten geselecteerd op basis van bepaalde kenmerken, ook wel *purposive sampling* genoemd (Boeije, 2010). De participanten bestaan uit jongeren tussen de 18 en 24 jaar, studierend aan een Hogeschool of Universiteit. De reden hiervoor is dat er jongeren van een bepaald niveau zijn bevraagd om het constant houden van de achtergrondfactoren. Dat er specifiek is gekozen voor een Hogeschool of Universiteit heeft te maken met dat het voor de onderzoeker makkelijker zou zijn om participanten te werven, omdat deze groep dichterbij de onderzoeker staat. Het kan dan ook een voordeel zijn dat de onderzoeker dichtbij de doelgroep staat, omdat het interview meer zou kunnen lijken op een gesprek tussen vrienden waardoor de participanten sneller zouden kunnen praten over gevoelige onderwerpen. Vervolgens is er ook onderscheid gemaakt in het soort opleiding. Studenten met een media- of communicatiestudie en sociale studie zijn niet in het onderzoek meegenomen, omdat zij meer van het onderwerp af zouden kunnen weten. Hierdoor zou er een vertekend beeld kunnen ontstaan in de resultaten. Overige opleidingen zijn niet uitgesloten. De leeftijd 18 tot 24 is tot stand gekomen omdat sexting vanaf 18 jaar beter bespreekbaar zou zijn en er bovendien weinig in de bestaande literatuur is ingegaan op deze groep jongeren met betrekking tot sexting.

Tot slot moesten de participanten een romantische relatie hebben, zowel een prille als langere relatie, en gebruik maken van Snapchat. Daarnaast is het doel van dit onderzoek om de verschillen tussen mannen en vrouwen te onderzoeken, waardoor er evenveel mannen als vrouwen zijn geïnterviewd. Het benaderen van potentiële participanten aan de hand van *purposive sampling* is allereerst in de eigen omgeving van de onderzoeker uitgevoerd door vrienden en/of kennissen te benaderen of zij in hun kringen geschikte participanten konden aandragen. Door middel van *snowball sampling* zijn de overige participanten benaderd. *Snowball sampling* houdt in dat de participanten zelf participanten aandragen vanuit hun vrienden- of kennissenkring (Lindlof & Taylor, 2011). Het aantal

participanten en hun leeftijd staat in tabel 1 beschreven. Dit biedt een overzicht van alle participanten die hebben deelgenomen (N=16).

Tabel 1: Participanten

Leeftijd	Mannen	Vrouwen
18	0	0
19	1	0
20	1	1
21	0	1
22	1	1
23	3	1
24	2	4
Totaal	8	8

3.3 Data-verzameling

Dit onderzoek bestaat uit de *vignette methode* in combinatie met semigestructureerde interviews. Zo wordt de *vignette methode* vaker gebruikt in combinatie met andere methoden (Barter & Renold, 1999). Zoals eerder beschreven, is er gebruik gemaakt van een topic-list. Deze topic-list bestaat uit een aantal onderwerpen met daarnaast de vignettes (ook wel scenario's) met een aantal doorvraagvragen. De topic-list is bij de interviews gehouden als houvast voor het verloop van de interviews en om ervoor te zorgen dat alle onderwerpen aan bod kwamen. De topic-list is terug te vinden in Appendix A: Topic List.

De interviewprocedure verliep als volgt. Allereerst werd de onderzoeker bij de participant thuis ontvangen. Na een drankje en een praatje om elkaar een beetje te leren kennen, is er overgegaan op het interview. Na een introductie over het onderzoek en met de toestemming dat het interview zou worden opgenomen, is het interview van start gegaan. Inhoudelijk is het interview begonnen met een paar vragen over Snapchat om het Snapchatgedrag te achterhalen en de interesse van de participant te wekken. Vervolgens is er overgegaan op het onderwerp sexting. Dit begon met een zin over wat sexting is en dat het een veelbesproken onderwerp is in de media. Hierbij werd gevraagd welke associatie(s) de participant heeft bij het fenomeen sexting. De onderzoeker is op de antwoorden van de participanten over sexting door gaan vragen. Opvallend is dat bij elke participant in dit gedeelte van het interview, dus redelijk in het begin, er direct persoonlijk over sexting werd gesproken. Zo zou de *vignette methode* worden toegepast om die persoonlijke informatie te achterhalen, terwijl dit al aan bod kwam voordat de vignettes naar voren kwamen. Toch zijn, nadat de onderzoeker niets meer had om over door te vragen, de vignettes (scenario's) erbij gehaald door de participant een vignette op papier te geven om deze voor zich- of haarzelf te lezen. De vignette werd afgesloten met een vraag, een vereiste van de *vignette methode* (Barter & Renold, 1999) waar de participant vervolgens antwoord op kon geven en de onderzoeker op dat antwoord door kon vragen. Ook al had de *vignette methode* niet het beoogde doel, toch was het van belang om deze bij de interviews alsnog te gebruiken. De vignettes vormden namelijk ook een handige leidraad om onderwerpen ook echt

bespreekbaar te maken die nog niet aan bod waren gekomen en die niet direct aan de participant zelf werden gevraagd. Er kon daardoor een bepaald inlevingsvermogen ontstaan door het gebruik van het derde persoonsperspectief om hier vervolgens door de participanten een eigen standpunt over te vormen. Naar aanleiding van sommige vignettes werd er veel verteld en veel doorgevraagd, terwijl andere vignettes bij de participant minder interessant waren en er sneller door werd gegaan naar de volgende vignette. Dit was puur afhankelijk van het gesprek, onderwerpen waar al op in was gegaan en van de standpunten van de participant. Ook al waren sommige onderwerpen aan bod gekomen, wel werd elke vignette aan de participant voorgelegd.

3.3.1 Vooronderzoek

Er is in dit onderzoek gebruik gemaakt van een klein vooronderzoek. Door middel van vooronderzoek is er uitgeprobeerd wat de beste manier was om de *vignette methode* toe te passen. De *vignette methode* kan verschillend worden toegepast, waaronder door middel van de vignettes door de onderzoeker voor te laten lezen, de participant vanaf papier de vignettes te laten lezen en mondeling antwoord te geven op de afsluitende vraag of de participant vanaf papier te laten lezen en schriftelijk antwoord te laten geven op de afsluitende vraag. De eerste optie, namelijk het door de onderzoeker voor te laten lezen, werd nog voor het vooronderzoek verworpen. Vanuit het inzicht van de onderzoeker werd vastgesteld dat bij het voorlezen er minder concentratie zou kunnen zijn van de participant en heeft de participant niet de mogelijkheid de vignette nog even terug te lezen. De andere twee opties, het mondeling of het schriftelijk antwoord geven op de vraag, bood de onderzoeker alsnog de mogelijkheid om door te vragen. Om te testen welke manier het best zou werken, is er gebruik gemaakt van drie proefinterviews. Ook zijn de proefinterviews gehouden om de topic-list te testen.

Alle drie de participanten kregen de vignettes op papier om hier zowel schriftelijk als woordelijk antwoord op te geven. Dit werd afgewisseld. De antwoorden die de participant opschreef, waren heel kort en haastig en met weinig inhoud, terwijl wanneer hier mondeling antwoord op werd gegeven, het antwoord veel uitgebreider was. Hierdoor had de onderzoeker meer mogelijkheid om door te vragen. Het vooronderzoek was daardoor erg nuttig. Doordat de antwoorden veel uitgebreider waren wanneer de participant dit mondeling deed naar aanleiding van de vignettes op papier, is ervoor gekozen om dit bij de interviews door te zetten. De topic-list fungeerde goed en werd naar aanleiding van de proefinterviews hier en daar verscherpt.

3.4 Operationalisering

De theoretische concepten die in dit onderzoek centraal staan, zijn: sexting, gender, motieven, relationele context en sociale normen. Deze komen voort uit de centrale vraag, namelijk: *Welke sociale normen hanteren mannelijke studenten van 18 tot 24 jaar in een romantische relatie ten aanzien van sexting op Snapchat in vergelijking met vrouwelijke studenten? Wat betreft Snapchat lag de nadruk in de interviews op het gebruik ervan en de combinatie om sexting via Snapchat te doen.* Bovendien was het gebruiken van Snapchat een voorwaarde om als participant deel te nemen aan de interviews. Dit is van belang bij het beantwoorden van deelvraag 1, namelijk: *In hoeverre zijn er verschillen te zien in het Snapchatgedrag en -gebruik tussen mannelijke en vrouwelijke studenten van*

18 tot 24 jaar? Het theoretisch begrip 'relationele context' komt niet terug in de operationalisering. Zo is ook dit een voorwaarde om als participant deel te nemen aan de interviews, namelijk het bevinden in een romantische relatie, en daarnaast wordt er niet specifiek naar de relatie gevraagd. Wel wordt hierover doorgevraagd wanneer de participant zelf iets aankaart met betrekking tot zijn of haar relatie en sexting.

De andere begrippen zijn geoperationaliseerd om de concepten onderzoekbaar te maken. Onder sexting verstaan we in dit onderzoek het verzenden van seksueel getinte berichten, foto's of video's via elektronische apparaten (Baumgartner, Sumter, Peter & Valkenburg, 2014). Het theoretische concept 'motieven' is naar aanleiding van het theoretisch kader onderverdeeld in persoonlijke motieven en motieven gebaseerd op anderen. De persoonlijke motieven betreffen sexting in een lange-afstandsrelatie (Walrave et al., 2015), voor het behouden van de band en intimiteit in een relatie (Drouin & Landgraff, 2012) en tot slot sexting vanwege het niet hebben van seks voor het huwelijk vanwege religieuze overtuigingen (Walrave et al., 2015). Ook zouden jongeren aan sexting doen door de invloed van anderen. Er zou voornamelijk bij vrouwen een bepaalde druk ontstaan om een seksueel getinte foto te verzenden (Walrave et al., 2015). Mannen zouden daarbij eerder om pikante foto's vragen. Ook zou volgens Nikken en De Graaf (2012) jongeren het seksuele gedrag van hun referentiegroep sneller overnemen, wat bij sexting dus ook het geval kan zijn.

Het theoretisch begrip 'sociale normen' is onderverdeeld in de theorieën die uit het theoretisch kader afkomstig zijn en worden toegepast op dit onderzoek. De belangrijkste onderdelen van de *Social Norm Theory* zijn het belang van de referentiegroep (Baumgartner et al., 2011) en de normen die in een referentiegroep dominant zouden zijn met gevolgd de overschattingen die kunnen ontstaan over deze dominante normen (Berkowitz, 2005). De waargenomen normen hebben voornamelijk betrekking op de gedragsregels die plaats zouden vinden in een referentiegroep over bepaalde gedragingen bij een individu en welke regels hiermee samenhangen in die groep (Lapinski & Rimal, 2005). De beschrijvende normen houden het normaal of abnormaal vinden van sexting in met daarbij in hoeverre gedrag overgenomen wordt (Lapinski & Rimal, 2005). Tot slot bevatten de voorspellende normen volgens Lapinski & Rimal (2005) het goed- of afkeuren van sexting. Hoe deze operationalisering zich verhoudt met de topics in de topic-list, wordt in tabel 2 weergegeven.

Tabel 2: Operationalisering

Concept	Operationalisatie	Topic
Motieven	Persoonlijke motieven (in een romantische relatie)	<i>Lange-afstandsrelatie (scenario 1)</i>
		<i>Band en intimiteit behouden (scenario 1)</i>
		<i>Religie (scenario 2)</i>
	Motieven gebaseerd op anderen	<i>Om pikante foto's vragen (scenario 3)</i>
		<i>Druk voelen (scenario 3 en 5)</i>

		<i>Overnemen gedrag (scenario 4)</i>
Sociale normen	Social Norm Theory	<i>Belangrijkheid referentiegroep (scenario 4 en 5)</i>
		<i>Dominante normen (scenario 5 en 6)</i>
		<i>Overschattingen (scenario 5, 6 en 7)</i>
	Waargenomen normen	<i>Gedragregels (scenario 5 en 7)</i>
	Beschrijvende normen	<i>Normaal/abnormaal (scenario 4, 5, 6 en 8)</i>
		<i>Overnemen gedrag referentiekader (scenario 5, 6 en 8)</i>
	Voorspellende normen	<i>Goed- of afkeuren normen (scenario 8)</i>

De scenario's en bijbehorende vragen zijn terug te vinden in de topic-list in Appendix A.

3.5 Data-analyse

Een kwalitatieve data-analyse houdt in het verwerken van de onderzoeksgegevens door ze te sorteren, met elkaar in verband te brengen en samen te vatten (Lindlof & Taylor, 2011). De data in dit onderzoek zijn de opnames van de kwalitatieve interviews die vervolgens zijn getranscribeerd. In dit onderzoek werd een thematische analyse gebruikt, omdat dit het mogelijk maakt om de betekenis binnen de data vast te leggen en thema's met elkaar te verbinden (Boeije, 2010). Een thematische analyse kent drie codeerfasen met als doel het saturatiepunt (Boeije, 2010). Het saturatiepunt houdt in dat er geen nieuwe patronen meer in de data worden gevonden en er theoretische verzadiging is ontstaan. Het coderen van de resultaten zorgt vervolgens voor een verbinding tussen de theorie in het theoretisch kader en de gevonden data, doordat de data worden vergeleken en dit steeds wordt herhaald. (Peter & Wester, 2004; Boeije, 2010). Dit is allereerst mogelijk door de *Constant Comparative Method* toe te passen, en houdt in dat er tussentijds gevormde begrippen en inzichten steeds weer worden getoetst (Boeije, 2010). Deze methode is voornamelijk van belang bij het analyseren van de data en wordt hieronder verder toegelicht.

Allereerst staan de drie codeerfasen van de thematische analyse centraal en zijn: open coderen, axiaal coderen en selectief coderen (Boeije, 2010). Het open coderen maakt het mogelijk om onbeperkt data te coderen om met een zo open mogelijke blik naar de data te kijken (Boeije, 2010). Dit is gedaan aan de hand van het programma *Atlas TI* waarin alle mogelijke codes vanuit de transcripten zijn vastgesteld. Alle gegevens van de interviews zijn zorgvuldig gelezen en gelabeld met codes. Hierin is geen selectie gemaakt, omdat in deze eerste fase nog niet te bepalen was wat waardevol kan zijn en wat niet (Boeije, 2010). Om toch te bepalen welke codes relevant zijn en welke niet, hangt af van het aantal fragmenten. Wanneer codes slechts één keer voorkomen, zijn deze niet

meer gebruikt in de analyse. Bij meerdere keren zijn codes behouden. Vervolgens is de exploratiefase van de *Constant Comparative Method* belangrijk en houdt in dat de begrippen worden ontdekt in de open codering, waarna het precieze aantal codes wordt weergegeven (Boeije, 2010). Hierdoor kunnen de codes vervolgens met elkaar worden vergeleken en samen worden gevoegd; het axiaal coderen (Boeije, 2010).

Tijdens de open codering is er samenhang gecreëerd. Zo wordt volgens Boeije (2010) de data bij open coderen vanuit de onderzoeker ondergebracht bij codes, terwijl bij axiaal coderen de onderzoeker vanuit de codes naar data redeneert. Het doel van axiaal coderen is om te bepalen wat de belangrijke en minder belangrijke elementen van de transcripten zijn (Boeije, 2010). Er is daarom onderscheid gemaakt tussen categorieën die mogelijk belangrijk zijn voor de resultaten en de categorieën die rond deze categorieën konden worden verzameld. Codes vanuit de open codering zijn samengevoegd, waarna er categorieën en subcategorieën ontstonden. Dit is niet in *Atlas TI* gedaan, maar door middel van ouderwets pen en papier om vanuit de open codering in *Atlas TI* bepaalde woordwebben te maken. Deze is steeds kleiner en specifieker geworden door hoofdcodes te kiezen en door het zoeken van verschillen en overeenkomsten tussen de codes. Hierin is ook de specificatiefase van de *Constant Comparative Method* belangrijk, waarin deze keuzes centraal staan (Boeije, 2010).

Tot slot de selectieve codering, waarvan het doel is om verbanden tussen categorieën te vinden om zo te transcripten te begrijpen (Boeije, 2010). De losse stukjes die bij de open en axiale codering tot stand zijn gekomen zijn weer bij elkaar gevoegd om tot een logische structuur te komen. Hierin is het belangrijk dat er duidelijk is geworden welke thema's steeds zijn teruggekomen in de transcripten en hoe deze aan elkaar zijn gerelateerd, de eindfase van de analyse (Boeije, 2010). De waarde van de selectiecodes is bepaald in het licht van de vraagstelling. Er is een samenhangend verhaal ontstaan waarin alle belangrijke data zijn geanalyseerd, tot op het moment dat er theoretische verzadiging is ontstaan. Ook dit is op de ouderwetse manier gedaan; met pen en papier. Alle categorisaties van de axiale codering zijn samengevoegd tot een logische opbouw van het resultatenhoofdstuk. Hierin komt de reductiefase van de *Constant Comparative Method* aan bod, waarin de hele transcripten worden vergeleken met elkaar om informatie te krijgen over de relaties tussen bepaalde codes. Dit is gedaan door alle transcripten puntsgewijs samen te vatten en vervolgens naast elkaar te leggen. Het codeerschema van de data-analyse is terug te vinden in Appendix B: Codeerschema.

3.5 Betrouwbaarheid en validiteit

De betrouwbaarheid van een onderzoek betreft de repliceerbaarheid ervan: zouden dezelfde resultaten naar voren komen wanneer het onderzoek opnieuw zou worden uitgevoerd? Wanneer dit het geval is, mag het onderzoek betrouwbaar worden genoemd (Lindlof & Taylor, 2011). Het is daarom belangrijk dat het onderzoek zo herhaalbaar mogelijk is. Dit is bij kwalitatief onderzoek lastiger, voornamelijk bij kwalitatieve interviews, omdat ook de interpretatie van de onderzoeker een rol speelt (Lindlof & Taylor, 2011). De herhaalbaarheid is het belangrijkste om erachter te komen hoe de resultaten tot stand zijn gekomen. Om de herhaalbaarheid zo goed mogelijk te bereiken, is het onderzoeksontwerp dan ook zo specifiek mogelijk beschreven. Ook zijn er voor het afnemen van de

interviews drie proefinterviews afgenomen om de betrouwbaarheid te vergroten, zoals beschreven staat in paragraaf 3.3.1. Door eerst drie proefinterviews af te nemen, zou de topic-list ook beter bij de interviewer bekend zijn, dat zorgt voor een deze overeenkomsten in de interviews en vergroot daarmee de betrouwbaarheid. Daarnaast is het ook belangrijk dat de analyse van de interviews zo duidelijk mogelijk is beschreven met betrekking tot de codeerfasen en de *Constant Comparative Method*. Hierin is ook te zien dat de codering uitvoerig is gedaan, wat de betrouwbaarheid eveneens vergroot. De codering is gedaan door één persoon, de onderzoeker. Wel heeft er een her-codering plaatsgevonden om de betrouwbaarheid van dit onderzoek te vergroten.

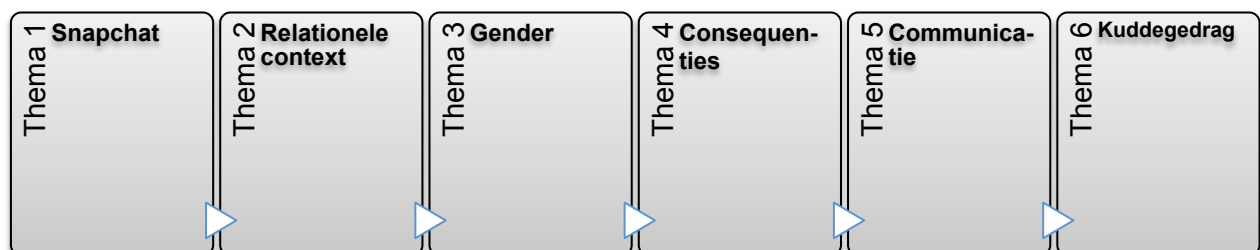
Bij de validiteit van een onderzoek draait het erom of de onderzoeksopzet en de toegepaste methoden goed passen bij de onderzoeksvragen (Boeije, 2010). De resultaten in een kwalitatief onderzoek worden volgens Lindlof & Taylor (2011) valide beschouwd wanneer de resultaten samenhangend en geloofwaardig zijn. Hierin is het belangrijk dat de theorie past bij het onderwerp dat is onderzocht. Hierin is de operationalisering belangrijk, waarin de concepten in dit onderzoek duidelijk moeten zijn gedefinieerd en geconcretiseerd. Daarnaast is het belangrijk dat de theorie makkelijk te begrijpen is, ook voor lezers die niets van het onderwerp afweten (Boeije, 2010). De theorie in het theoretisch kader bevat dan ook alle nodige aspecten die aan bod komen in dit onderzoek en zijn zo duidelijk mogelijk beschreven.

4. Resultaten

Dat sexting een veel besproken onderwerp is, wordt bevestigd in de antwoorden van de participanten. Alle participanten in deze studie hebben van sexting gehoord en hebben hier verschillende associaties bij. Sexting wordt dan ook niet gezien als taboe. Zo waren de participanten nog voor de scenario's al open over het wel of niet doen aan sexting en geven ze aan dat het steeds normaler is geworden om aan sexting te doen. De participanten die aan sexting doen gaven eerder positieve associaties aan, terwijl participanten die niet aan sexting doen voornamelijk aan de negatieve aspecten van sexting dachten. Dat sexting steeds normaler is geworden in hun omgeving, hoeft niet te betekenen dat dit de norm is. Wel hebben de jongeren standpunten en normen die zij hanteren met betrekking tot sexting, zowel de jongeren die aan sexting doen als de jongeren die dat niet doen. Dit hoofdstuk heeft dan ook als doel om deze normen en standpunten te beschrijven. De thema's die in de interviews naar voren zijn gekomen, zijn gebaseerd op de operationalisering vanuit de theorie met daarbij de interpretatie van de onderzoeker. Er is in de interviews steeds verder doorgevraagd om een zo compleet mogelijk beeld te scheppen van de normen die jongeren hanteren bij het wel of niet aan sexting doen. Deze bevindingen bieden een inzicht in de normen van deze groep jongeren met betrekking tot sexting.

Dit hoofdstuk bestaat uit zes thema's (zie figuur 1); Snapchat, relationele context, gender, consequenties, communicatie en kuddegedrag. Deze thema's zijn tot stand gekomen op basis van de patronen die in de interviews zijn gevonden. Omdat er in de interviews allereerst is ingegaan op het Snapchatgebruik, en voor het beantwoorden van deelvraag 1, wordt dit als startpunt genomen.

Figuur 1: Thema's in volgorde van de paragrafen in dit hoofdstuk

4.1 Snapchat

Snapchat wordt onder de participanten verschillend gebruikt. Voor de vrouwelijke participanten is Snapchat een dagelijkse activiteit om voornamelijk foto's naar vrienden te sturen die dichtbij hen staan. Mannen daarentegen zijn minder bezig met Snapchat, waarbij het geen dagelijkse activiteit is. Snapchat wordt onder zowel mannen als vrouwen voornamelijk gebruikt voor foto's van activiteiten waar ze op dat moment mee bezig zijn. Volgens Roesner, Gill en Kohno (2014) wordt dat ook wel 'in-the-moment content' genoemd. Van de participanten gebruiken veel vrienden Snapchat. Wel wordt Snapchat als minder belangrijk bestempeld dan andere sociale media, zoals Facebook. Dat heeft voornamelijk te maken met dat Facebook meer waardevollere informatie biedt en er ook meer verschillende mensen gevolgd worden. Bij Snapchat gaat het vooral om vrienden die close zijn, terwijl op Facebook meer verschillende mensen dingen posten die worden gevolgd. Dit komt overeen met de

bevindingen van Utz, Muscanell en Khalid (2015) die beschrijven dat Snapchat meer wordt gezien als een besloten vorm van sociale media in plaats van het publiekelijke dat Facebook heeft.

“Het is niet zo zeer dat ik zelf heel veel post, maar ik vind het wel leuk om van andere mensen dingen te zien, zoals familie en kennissen die ik niet vaak spreek.” (Kevin, 24)

“..omdat je er veel meer mee kan, en omdat het meer gaat over meer waardevollere en boeiendere informatie. Ik zie Snapchat meer als een soort grapje, het is gewoon grappig..” (Lisa, 24)

Het gebruik in Snapchat verschilt niet opvallend tussen mannen en vrouwen. De functies die Snapchat biedt, vinden de participanten allereerst interessant vanwege sexting. Dit heeft voornamelijk te maken met het aantal seconden dat een foto verstuurd kan worden. Zo wordt Snapchat, door zowel mannen als vrouwen, gezien als de veiligste manier om aan sexting te doen. Dit betekent daarbij niet dat de participanten sexting ook via Snapchat doen, maar het wordt wel gezien als de veiligste manier. Dat er alsnog een screenshot kan worden genomen, zijn de participanten van op de hoogte. Dit hoeft voor de hen geen reden te zijn om niet aan sexting te doen via Snapchat, maar ze zijn zich hier wel bewust van.

“Je krijgt natuurlijk een melding van een screenshot, tuurlijk dat wordt wel eens gedaan. Ik weet dat ze in goede handen zijn, maar tuurlijk ik ben me daar heel erg van bewust.” (Nicolette, 22)

Naast dat participanten zich hier bewust van zijn, wordt er ook aangegeven dat deze foto's niet daadwerkelijk verdwijnen, maar in een 'cloud' terecht kunnen komen. Dit zijn voornamelijk participanten die niet aan sexting doen die dit aankarten. Het versturen van seksueel getinte foto's, is vanwege het niet geheel verdwijnen van de foto dan ook eigen verantwoordelijkheid. Daarnaast zijn de participanten daar over het algemeen minder bang voor, omdat ze zich in een 'steady' relatie bevinden. Voor sommige participanten worden pikante foto's dan ook via Whatsapp verstuurd in plaats van via Snapchat. Redenen hiervoor zijn, dat foto's dan juist bewaard kunnen worden om later nog van te genieten. Andere redenen die worden gegeven, hebben voornamelijk te maken met dat het niet uitmaakt, omdat ze elkaar toch vertrouwen. Ook hierin is geen verschil te zien tussen mannelijke en vrouwelijke participanten.

Ook al bevinden de participanten zich allemaal in een relatie, ze hebben wel iets te zeggen over sexting buiten een relatie. Enkele participanten die wel aan sexting doen binnen hun relatie, hebben ook ervaring met sexting buiten een relatie. Participanten die niet aan sexting doen nu, hebben dat ook nooit gedaan. Zij vinden wel dat wanneer iemand aan sexting doet, diegene dat zeker in een relatie moet doen en niet daarbuiten. Hierdoor is het volgende thema tot stand gekomen; relationele context.

4.2 Relationalele context

In dit onderzoek zijn alleen participanten bevroegd die zich in een romantische relatie bevinden. Toch kwam er in de interviews naar voren hoe er over sexting zowel binnen als buiten een relatie werd gedacht. De normen om aan sexting te doen zijn dan ook voor een groot gedeelte afhankelijk van de relationele context. De belangrijkste voorwaarde om aan sexting te doen, is het vertrouwen in de partner. Dit vertrouwen maakt het dan ook mogelijk om pikante foto's via Whatsapp te sturen in plaats van via Snapchat.

4.2.1 Sexting binnen een relatie

De participanten bevinden zich allen in een relatie, maar doen niet allemaal aan sexting. Sexting binnen een relatie wordt door zowel de mannen als de vrouwen voornamelijk gezien als het spannend houden van de relatie. Daarnaast zijn redenen om aan sexting te doen, wanneer de ander voor een langere periode weg is of wanneer ze elkaar nauwelijks zien.

“..ik denk dat het voornamelijk is om het spannend te houden. Ikzelf heb het ook erg druk en we zien elkaar niet zo heel veel en daardoor neig je daar sneller toe.” (Sander, 23)

“..dat doe ik meer voor mijn relatie met mijn vriend. Ik vind het altijd wel leuk om het een beetje 'spicy' te houden.” (Hanna, 24)

Sexting wordt voornamelijk gezien als een bijzaak, iets dat na seks komt. Zo werd er een scenario aan de participanten voorgelegd waarin een religieus stel aan sexting deed, zonder ooit seks te hebben gehad (scenario 2, zie Appendix A: Topic List). De meerderheid van de participanten kon dit niet begrijpen. Allereerst omdat sexting ook onder seks valt, en daarnaast zou sexting vooral een aanvulling zijn op het seksuele leven en zou het seks niet kunnen vervangen.

Een ander onderwerp dat aan bod kwam in de interviews is sexting in een lange-afstandsrelatie. De participanten die aan sexting doen met hun partner, begrijpen dit. Hier is geen opvallend verschil in gevonden tussen mannelijke en vrouwelijke participanten. Wel is er een aantal participanten die niet begrijpt waarom iemand überhaupt aan een lange-afstandsrelatie zou beginnen, waarbij sexting niet veel zal doen, omdat seks iets is wat iemand zelf moet ervaren in plaats van op afstand. Dit benadrukt het bovenstaande argument dat sexting voornamelijk een bijzaak is, en het wel in een lange-afstandsrelatie kan als het een toevoeging is.

“Het is leuk maar het is leeg. Alsof je een stuk vlees voor je neus krijgt, maar je kan er niet aan knagen. Het is lastig.” (Jeroen, 23)

Toch wordt sexting in een relatie niet geheel als veilig beschouwd. Zo gaven participanten aan dat wanneer een relatie uit kan gaan, het risico van het verspreiden van foto's alsnog aanwezig is. Andere participanten kaarten voornamelijk aan dat sexting wel kan binnen een relatie, maar wel 'verstandig'. Dat houdt voornamelijk in het niet opslaan van de foto, zoals een screenshot, of deze direct weer verwijderen.

“Ik weet van mezelf wel dat ik daar geen screenshot van zou maken, maar op het moment dat je dat doet loop je dat risico wel.” (Toine, 19)

“Ook al houd ik veel van hem en hebben we zo lang, ik zou toch vragen 'wil je die foto gelijk even verwijderen, want ik voel me daar niet prettig bij' ... als iemand zulke foto's van jou heeft, dan kan het heel erg schaden, bijvoorbeeld als het uitgaat.” (Cynthia, 23)

“Het ligt eraan of je diegene vertrouwt, natuurlijk kan het zo zijn dat je diegene vertrouwt en dat iets in jullie verstandhouding verandert waardoor je diegene niet meer vertrouwt, maar hij die foto's wel heeft. Dan mag je hopen dat het via Snapchat niet is opgeslagen.” (Xaviera, 24)

Een opvallende uitkomst in een interview, kwam van Hanna (24). Ook zij doet aan sexting binnen haar relatie, maar heeft het ook buiten relaties gedaan, wat niet goed afliep. Toch stuurt zij foto's naar haar partner via Whatsapp en niet via Snapchat. De reden hiervoor is dat hij de foto's dan kan bewaren. Haar grootste beweegreden om aan sexting te doen, naast het 'spicy' houden van haar relatie, is omdat ze niet wil dat haar vriend porno kijkt. Deze norm komt bij andere participanten niet terug.

“Ik ben tegen porno. In mijn ogen vind ik dat vreemdgaan, want je zit wel jezelf te masturberen of naar andere meiden.. Dan heb ik liever dat hij een eigen Playboymagazine heeft van mij...dat hij dan naar mijn foto's kan kijken, in plaats van die seksuele aantrekkingskracht te hebben voor porno.” (Hanna, 24)

4.2.2 Sexting buiten relaties

Participanten zijn voornamelijk negatief over het doen aan sexting buiten een relatie. Het zou te grote gevolgen hebben, zoals het verspreiden van de foto's. Het vertrouwen dat wel in een relatie is, is er (nog) niet tijdens de fase van hofmakerij. Een associatie die de participanten hadden bij sexting buiten een relatie, is Tinder, een datingapplicatie. Deze associaties houden in dat foto's vaak worden verspreid en de zogenoemde 'dick-pics' (foto's van het geslachtsdeel van de man) die dan rondgaan.

“Of gewoon mensen die uit zijn op seks, dus gewoon via Tinder of zoiets tegen zijn gekomen en dan naaktfoto's van zichzelf sturen.” (Axel, 24)

“Het gaat wel geregeld over de zogenaamde 'dick-pics' zeg maar. Dat hoor ik regelmatig, soms is het ook wel hilarisch. Bijvoorbeeld Tinder, heel veel vriendinnen van me zitten op Tinder. Ik weet dat daar best wel vnzige gesprekken naar voren komen. Mannen die snel een foto sturen.” (Nicolette, 22)

Er wordt niet alleen negatief gedacht over sexting buiten een relatie. Enkele participanten geven aan dit ook te hebben gedaan. Er is zelfs een participant die sexting buiten een relatie beter begrijpt. De redenatie die zij geeft is voornamelijk vanwege het verkennen van de markt en het willen weten hoe zij

in de markt valt. De consequenties van het verspreiden van de foto's speelt daarbij geen rol. Het zou juist zonder relatie spannender zijn dan in een relatie. De redenatie daarnaast is dat men elkaar in een relatie toch wel ziet en in een fase van hofmakerij het niet veel uitmaakt wat iemand van diegene vindt.

“Het is gewoon heel spannend, ook als je single bent, dan is het zeker spannend. Als je veel contact hebt, of als je op Tinder zit.. Dan is het spannender, omdat je dan iemand niet kent, als je diegene dan toch nooit meer ziet dan is het meer van; ja boeiend, ik wil weten hoe je eruit ziet, als het me niet bevalt ga ik wel naar de volgende..” (Lisa, 24)

Dit komt bij overige participanten niet terug, maar zijn wel interessante normen omtrent sexting buiten een relatie en in hoeverre andere jongeren hierin zouden staan. Enkele andere participanten zouden sexting buiten een relatie waarderen of hebben hier ervaring mee. Dit heeft ook te maken met de spanning ervan, ook wel het zoeken van sensatie wat Walrave et al. (2015) hebben aangekaart. Een andere reden die vaker naar voren komt bij de participanten die hier dus ervaring mee hebben, is dat sexting buiten een relatie goed is voor het strelen van diegene zijn of haar ego. Sexting kan er namelijk voor zorgen dat iemand meer zelfvertrouwen krijgt doordat een pikante foto in de smaak valt.

“En ik denk dat dat voor mij ook wel een stukje, ik ben altijd heel onzeker geweest, en ik kreeg altijd hele positieve reacties erop, dat het dan toch een stukje strelen van het ego is. Dus dat dat dan ook wel meespeelt.” (Roos, 24)

“Als ik mezelf soms fotografeer, je wordt meer.. dat zelfvertrouwen komt meer naar voren, je gaat meer van jezelf houden. Je gaat jezelf meer accepteren. Als je een paar goede foto's van jezelf maakt, dan denk je; goh ik zie er nog best leuk uit eigenlijk.” (Hanna, 24)

Opvallend is dat dit alleen vrouwen zijn die dat aankaarten. Mannelijke participanten die aan sexting doen, vinden dat sexting alleen binnen een relatie thuis hoort. Dit heeft voornamelijk te maken met de risico's die het met zich mee kan brengen. Het meest opvallende hieraan is dat door de vrouwen sexting buiten een relatie wordt geassocieerd met Tinder en de genoemde 'dick-pic's' die vrouwen van mannen ontvangen, terwijl de mannelijke participanten hier juist niet achterstaan.

4.3 Gender

Het onderwerp gender is in dit onderzoek voornamelijk relevant vanwege de verschillen tussen mannen en vrouwen bij het hanteren van sociale normen ten aanzien van sexting. Toch kwam in de interviews meerdere keren naar voren hoe zij zelf denken dat mannen en vrouwen hier tegenover staan, waardoor het een apart thema is geworden. Zo kwam er in de theorie al naar voren dat er vanuit de media bepaalde genderstereotyperingen zijn ontstaan. Dit kwam in de interviews ook naar voren, waarin zowel de mannelijke als vrouwelijke participanten aangeven dat mannen meer met seks bezig zouden zijn en de media daar invloed op hebben.

In de theorie kwam onder andere naar voren dat voornamelijk mannen vragen om foto's en vrouwen deze sneller sturen vanuit de druk die ze hierbij voelen (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). In de interviews is er een scenario voorgelegd (scenario 3, zie Appendix A: Topic List) waarin Maurice vaak pikante foto's van zijn vriendin Demi vraagt. De vraag die hierop volgde was of participanten dachten dat voornamelijk mannen of vrouwen om pikante foto's vragen. Elke participant reageerde hierop dat dit vooral mannen zouden zijn. De reden hiervoor is volgens de meeste participanten dat mannen meer behoeften zouden hebben en in de maatschappij meer worden afgebeeld als seksueel. Alle participanten vonden overigens dat wanneer er om een foto wordt gevraagd, dit alleen goed is wanneer het om tweerichtingsverkeer zou gaan. Daar wordt verderop dieper op ingegaan.

Denk je dat voornamelijk mannen of vrouwen om pikante foto's vragen? (Interviewer)

"Ik denk mannen meer." (Roos, 24)

Waarom denk je dat? (Interviewer)

"Mannen zijn gewoon seksueel meer visueel ingesteld. Er zijn ook meer pornobladen voor mannen of zulk soort dingen dan voor vrouwen. En in de pornofilms draait het ook meer om wat de man leuk vind om te zien dan wat de vrouw leuk vind om te zien. Dus op die manier verwacht ik ook dat er meer mannen om foto's vragen dan vrouwen." (Roos, 24)

"Ik denk voornamelijk mannen eigenlijk. Die zijn toch vrij meer van het visuele, directe. Vrouwen zijn meer de ambiance, de sfeer maken, de lieve woordje in het oor fluisteren en dat soort grappen." (Axel, 24)

"Ik denk dat het toch wel een beetje in de aard van de mens zit, dat mannen veel meer daarmee bezig zijn. Die zijn veel meer bezig met dingen als seks, dat zie je overal. Ik denk dat dat voornamelijk mannen zijn die daarom vragen." (Marvin, 23)

Hoezo denk je dat dan? Omdat het in de aard ligt zeg je? (Interviewer)

"Zo zit de samenleving gewoon in elkaar. Dat voornamelijk mannen meer bezig zijn met seks.." (Marvin, 23)

In de interviews is er verder niet ingegaan op de verschillen tussen mannen en vrouwen vanuit de participanten, omdat dat niet het doel is geweest van de interviews. Zo werden er vragen aan de participanten gesteld, zowel door middel van topics als scenario's, en deze zouden voornamelijk vanuit die persoon worden bekeken. Hiermee wordt bedoeld dat bij de analysefase er werd gekeken naar verschillen tussen mannen en vrouwen door de antwoorden die zij zelf gaven, in plaats van hun standpunten over andere mannen of vrouwen en de verschillen daartussen.

4.4 Consequenties

De consequenties die het met zich meebrengt wanneer jongeren aan sexting doen, zijn in elk interview wel aan bod gekomen. Mogelijke risico's van het verzenden van seksueel getinte foto's zijn

bij jongeren bekend en werd vaak naar voren gebracht. In de interviews kwam naar voren de afwegingen van het wel of niet verzenden van een pikante foto, de indirecte consequenties, het stukje eigen verantwoordelijkheid, de leeftijd van iemand en de verspreiding van foto's.

4.4.1 Afwegingen

Participanten die niet aan sexting doen, gaven expliciet aan dat dit is vanwege de consequenties die sexting met zich meebrengt. De consequenties kunnen daarbij zijn dat een foto wordt verspreid onder vrienden of op het internet verschijnen. Volgens de participanten is het doen aan sexting voornamelijk een afweging. Hierin wordt dan ook aangegeven door jongeren die niet aan sexting doen dat wanneer iemand zeker wilt weten dat zijn of haar foto niet verspreid wordt, hij of zij niet aan sexting moet doen. De consequenties zouden voor deze participanten zwaarder meewegen dan de spanning die sexting zou kunnen opleveren.

“Moet eerlijk zeggen dat ik daar ook niet zo heel goed over nagedacht. Ik heb het nooit in mijn hoofd gehaald eigenlijk. Misschien wel bang voor die consequenties en die risico's die daaraan verbonden zitten.” (Toine, 19)

“Daarnaast het risico dat het overal en nergens terecht komt. Dat is gewoon mijn belangrijkste reden. En daarnaast vind ik ook gewoon dat als je een relatie hebt zoals ik dat heb, je met elkaar gewoon intiem kan zijn, ook al zie je elkaar een tijd niet. Dan is er nog steeds geen reden om dergelijke dingen naar elkaar te sturen.” (Marvin, 23)

“Verder denk ik gelijk aan een soort gevaar, dat ik denk 'ja, wie krijgt dat allemaal te zien?'. Omdat je best wel vaak in het nieuws ziet van joh dat is uitgelekt, of een meisje gepest om dit en dat. Dus bij mij is het gelijk zoiets als; oh nee, niet doen.” (Noëlle, 21)

Daarnaast is het iets waar goed over nagedacht moet worden. Zeker naar wie het wordt gestuurd en het zo min mogelijk risico lopen.

“Je moet gewoon goed nadenken over je acties. Dus ja, als mensen dat willen doen, moeten ze dat ook vooral lekker doen, maar denk vooral goed na voordat je het als bits en bytes de lucht in knalt, waar het allemaal bewaard wordt.” (Axel, 24)

Een andere afweging die participanten maken of zouden maken, is hetgeen wat op de foto wordt laten zien. Zo zijn er enkele participanten die wel een semi-naakte foto zouden sturen naar hun partner, zoals in ondergoed, maar geen volledige naaktfoto. Hierdoor worden naar hun zeggen de risico's verminderd. Dit heeft ook te maken met herkenbaarheid. Zolang de herkenbaarheid er niet is, zijn de risico's er niet.

“Ik zou zelf nooit een naaktfoto sturen. Dat je een wat getintere foto stuurt, tot daaraan toe, maar nooit in z'n geheel naakt. Dat zeker niet. Vanwege het feit dat het verspreid kan

worden.” (Xaviera, 24)

“Ik zou niet echt allemaal geslachtsdelen enzo erop zetten. Dat je het in je onderbroek doet ofzo, dan vindt ik het geen probleem.” (Axel, 24)

In tegenstelling tot de verwachting werd er geen verschil gevonden tussen mannen en vrouwen. De afweging van de participanten die wel aan sexting doen, is voornamelijk gebaseerd op de redenen om aan sexting te doen, zoals die eerder genoemde spanning een aanvulling.

4.4.2 Indirecte consequenties

De consequenties voor het doen aan sexting heeft te maken met de verspreiding van foto's, maar dat heeft niet altijd met vertrouwen te maken. Zo kunnen er ook indirecte consequenties optreden waarbij iemand niet met opzet een foto verspreid. Dit kan bijvoorbeeld door een telefoon die wordt afgepakt of het openen van een 'snap' op een moment dat iemand meekijkt.

*“Je weet nooit wie het allemaal gaat zien, weetje. Misschien dat iemand dat de telefoon wel opent aan tafel bij je ouders. *Lacht* Dan zit je net lekker worst te eten, en dan komt dat over tafel.” (Axel, 24)*

“...een onderbewuste angst dat het ergens ooit, of het nou op een website is of niet, maar het kan ook op een computer blijven staan, of op een telefoon die wordt gestolen. Het is niet perse bewust en expres verspreiden, maar meer dat het ergens staat opgeslagen en dat dat misschien gestolen wordt.” (Lisa, 24)

4.4.3 Verspreiding foto's

Het verspreiden van pikante foto's is de opvallendste en meest besproken consequentie van sexting. Allereerst is dit het grootste risico van sexting, waardoor jongeren voornamelijk besluiten om wel of niet aan sexting te doen. Zo bleek al dat de participanten binnen een relatie dit baseren op vertrouwen. Er werd een scenario voorgelegd waarin een jongen de pikante foto's van zijn vriendin liet zien aan vrienden. Door nagenoeg alle participanten werd dit gezien als 'not done' en zou niet normaal moeten zijn. Toch was er een aantal participanten die aangeven dat ze dit zelf wel eens hebben gedaan. Dit werd door hen niet als normaal gezien, maar eerder een fout die ze nu die snel meer zouden doen. De reden die werd gegeven om het wel of niet te laten zien van pikante foto's van hun vriend(in) aan vrienden, is trots.

*“Ik heb het 1 keer gedaan. Ik was zo trots, ik was super trots *lacht*. Ik ken m'n vriendinnen al 10 jaar, en andere vriendin al 15 jaar. Normaal gesproken doe ik het niet.. Maar ik was zo trots op het geslachtsdeel van mijn vriendje, dat ik het 1 keer heb laten zien. Maar ik heb er ook niet echt spijt van, ik vertrouw hun en doe het niet naar iedereen.” (Hanna, 24)*

“Dus wat ik al zei, ik ben redelijk jaloers, ik laat niet graag m'n vriendin aan andere mensen zien. Op 1 foto na dan...Ik laat wel wat foto's zien, maar dat zijn geen sexting foto's, dat zijn meer ondeugende foto's. Ik denk dat het voor iedereen zelf is wat hij of zij daarmee doet.”
(Jeroen, 23)

Zo is het voor de overige participanten geen norm om foto's van hun vriend(in) te laten zien. De twee participanten die dat wel hebben gedaan, geven ook aan dat dit eigenlijk niet normaal is of niet kan. Door de participanten wordt het dus niet gezien als een norm om foto's van hun partner te laten zien. Wel krijgen participanten regelmatig foto's van anderen te zien. Nog steeds wordt dit niet normaal ervaren, maar er lijkt wel een verschil tussen mannen en vrouwen te zijn gevonden. Voornamelijk de mannelijke participanten zeggen sterk dat dit dan nog steeds niet kan.

“Dat vind ik ook niet normaal. Ik denk dat, zoals ik al zei, sexting hoort tussen twee personen, die foto's hoor je niet te laten zien...Ik heb zelf wel eens foto's voorbij zien komen, die had ik liever niet hoeven zien omdat ik dat voor mezelf heel erg afkeur.” (Sander, 23)

“Op de voetbal ook, daar wordt dan gesproken over dat ze dingen hebben ontvangen enzovoorts... Dan worden er af en toe wel dingen gedeeld, dan wel tijdens of voor de wedstrijd. Er worden dingen laten zien, maar ik heb nooit dat ik het heb gedaan of dat ik foto's heb ontvangen. Ik ga daar niet mee opscheppen.” (Kevin, 24)

“Dat hou je toch voor jezelf, je doet het voor jezelf. In dit geval denk ik, dan hou je het niet meer voor jezelf en doe je het om op te scheppen of zo. 'Kijk nou wat ik vannacht heb gekregen van m'n vriendin', dat is niet waar het om draait vind ik.” (Mitchell, 22)

In tegenstelling tot de mannelijke participanten zien de vrouwelijke participanten er minder kwaad in. Zo vinden ze voornamelijk dat het de verantwoordelijkheid is van iemand die dat dan stuurt, en het ook grappig kan zijn om zulke foto's te zien. Hiermee worden jongeren bedoeld die foto's sturen die niet in een relatie zitten.

“Het is eigenlijk wel een beetje sneaky want ik maak mezelf er ook schuldig aan. Ik heb ook vrienden die foto's laten zien. Dus ik zie er niet het kwaad van in.” (Nicolette, 22)

“Ja als je dan samen bent moet je er toch wel om lachen, omdat waarschijnlijk dat meisje of die jongen had ook niet de intentie dat wij dat allemaal zouden zien.” (Noëlle, 21)

“Kijk als het iemand is die je toch niet echt kent of vertrouwt, of een scharrel die je niet boeit, ja tuurlijk. Dan is het misschien wel lollig om door te sturen ja. Maar dan denk ik ook, dan is het misschien ook een klein beetje je eigen schuld, omdat je dan zo makkelijk bent.” (Lisa, 24)

Vrouwelijke participanten zien het daardoor dus sneller als een eigen verantwoordelijkheid van degene die het sturen, terwijl mannelijke participanten ongeacht wie het stuurt, vinden dat het iets is dat privé is en niet doorgestuurd zou moeten worden. In hoeverre dat ook echt zo is, kan te maken hebben met het sociaal wenselijk gedrag in de interviews, aangezien de interviewer een vrouw was. De mannelijke participanten kunnen daardoor sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven vanwege de aanwezigheid van een vrouw.

4.4.4 Eigen verantwoordelijkheid

Zoals hierboven blijkt, zijn de consequenties voor de participanten een belangrijk onderdeel van het wel of niet doen aan sexting. Toch wordt er door sommige participanten gezegd dat wanneer men een foto stuurt, dit de eigen verantwoordelijkheid is. De consequenties die sexting met zich meebrengen, had men dan kunnen voorkomen. Dit geldt voor zowel sexting binnen als buiten een relatie.

“Je kan een band opgebouwd hebben, een relatie hebben van 3 of 5 jaar, maar toch, als ik het naar jou stuur en het wordt bewaard en het gaat een keer uit of iets dergelijks, dan krijg je die rekening vanzelf wel op je bord.” (Toine, 19)

“Ik vind het wel je eigen verantwoordelijkheid en ook al vertrouw je iemand, maar je wilt niet de kans lopen dat die foto's openbaar gemaakt worden, dan moet je het gewoon ook never nooit niet sturen, hoe erg je diegene ook vertrouwt.” (Xaviera, 24)

Ook volgens de vrouwelijke participanten zouden foto's over het algemeen privé moeten zijn, waarbij sexting iets is dat tussen twee personen zou moeten thuishoren. Hierbij is allereerst een goede communicatie belangrijk, waardoor het volgende thema is ontstaan; communicatie.

4.5 Communicatie

De communicatie, zowel tussen partners als binnen een vriendengroep, wordt door de participanten als belangrijk ervaren. Zo zou er in een relatie open moeten worden gecommuniceerd, waarvan sommige dit zelfs zien als een vereiste om aan sexting te doen. Binnen vriendengroepen is sexting over het algemeen geen onderwerp dat besproken wordt, maar men vindt wel dat het bespreekbaar gemaakt zou moeten kunnen worden.

4.5.1 Communicatie met partner

Communicatie is volgens de participanten binnen een relatie belangrijk. Met betrekking tot sexting vinden zowel mannen als vrouwen het belangrijk om hierover te praten. Dit heeft te maken met de eerder genoemde risico's dat sexting met zich mee kan brengen en op een verstandige manier aan sexting doen.

“Afspraken maken, van 'joh wil je dit niet delen?' en dat nog even benadrukken, vind ik wel belangrijk. Mocht het toch via een andere sociale media gaan, zou ik ook alleen maar doen als ik diegene echt 100 procent vertrouw dat het niet ergens terecht komt en dan alsnog vragen of diegene er geen gekke dingen mee wil doen.” (Mitchell, 22)

“Communicatie is belangrijk in een relatie. Heel veel problemen worden veroorzaakt door niet communiceren, zoals misverstanden.” (Hanna, 24)

Participanten die niet aan sexting hebben gedaan of doen met hun partner, hebben het hier ook nooit over gehad. Het is nooit ter sprake gekomen of er is nooit de behoefte geweest om aan sexting te doen of om hierover te praten.

“Met mijn vriendin heb ik hier nooit over gesproken. Ook toen wij een relatie kregen, hebben wij dit ook eigenlijk nooit gedaan.” (Toine, 19)

“We hebben niet echt de behoefte gehad om dat te doen, ook omdat we het best wel vaak met elkaar doen als je elkaar net kent of net een relatie hebt. Dan heb je dat nog niet zo nodig denk ik...Het is ook nog nooit bespreekbaar geworden.” (Lisa, 24)

Hierin is ook geen opvallend verschil gevonden tussen mannelijke en vrouwelijke participanten. Een andere vorm van communicatie, is vragen. Er werd een scenario waarin Maurice pikante foto's aan Demi vraagt, voorgelegd. Bij de participanten wordt hier zeer verschillend op gereageerd. Zo zou dat voor sommigen niet moeten kunnen om zoiets te vragen. Hier is wel een verschil in gevonden tussen mannen en vrouwen, mannen zijn hier namelijk een stuk negatiever over dan vrouwen. Dit kan eveneens te maken hebben met het geven van sociaal wenselijke antwoorden.

“Ik vind dat je er niet echt om kan vragen van; ik wil een pikante foto van jou. Het is meer zoiets van.. het zou meer uit haar moeten komen in plaats van dat hij wil dat zij een foto maakt... Dan zou ik eerder een pikante foto van mezelf sturen in de hoop dat ze iets terugstuurt in plaats van ernaar vragen.” (Robbert, 20)

“Als iemand steeds om foto's vraagt.. volgens mij moet je dat sturen omdat je het zelf wilt en niet omdat iemand anders het wilt.” (Marvin, 23)

Er is zelfs een participant die nare ervaringen heeft gehad met het vragen naar foto's, waardoor zij hier toch aan toe gaf om haar (ex)vriend tevreden te stellen.

“Ik vind het dan wel heel jammer dat iemand echt gaat vragen om pikante foto's, want eigenlijk je wilt dat gewoon voor je vriendje doen om hem tevreden te stellen, en ik herken dit wel. Mijn ex vriendje vroeg ook regelmatig daarnaar, maar ik zei op een gegeven moment vaak nee; ik heb geen zin of het hoeft van mij niet, maar jij mag wel sturen zeg maar. Dat was natuurlijk niet eerlijk, en dan deed ik het toch, omdat het je vriendje is.” (Lisa, 24)

Ook zijn er participanten die hier niet zozeer negatief over zijn, maar het vooral vinden afhangen in hoeverre er spraken is van tweerichtingsverkeer.

“Als het aan mij wordt gevraagd en ik stuur dat een paar keer, dan wil ik ook wel iets terug. Anders komt het van mijn kant en zou ik me ook af gaan vragen 'waarom doe ik dit eigenlijk?’” (Mitchell, 22)

“...het is tweerichtingsverkeer, het is avond en ze zijn al een beetje aan het appen naar elkaar van; ik zou willen dat je hier was, ik mis je blabla; 'zou je niet even een foto kunnen sturen, want ik heb zin om je te zien'. Dan zou ik het wel begrijpen dat ze dat stuurt.” (Xaviera, 24)

Het tweerichtingsverkeer werd door zowel de mannelijke als vrouwelijke participanten als belangrijk ervaren wanneer het gaat over sexting met hun partner. Hierdoor kan er worden geïmpliceerd dat dit te maken heeft met het vertrouwen dat de participanten in hun relatie belangrijk vinden. Door beide pikante foto's te sturen zouden namelijk de risico's ook minder groot worden, ze hebben ten slotte van elkaar pikante foto's.

“Op dit moment vertrouw ik diegene daarin dat hij dat niet openbaar zet. Mocht hij dat wel doen, dan heb ik zelf ook wel wat leuke foto's.” (Xaviera, 24)

4.5.2 Vriendengroep

Hoe er over sexting wordt gepraat binnen een vriendengroep, kent verschillende aspecten. Zo wordt sexting allereerst, door zowel mannen als vrouwen, als privé beschouwd.

“Ik vind dat sexting iets is tussen twee personen en niet dat je dat moet verspreiden tussen je vriendengroep.” (Cynthia, 23)

Dus je weet ook niet of je vrienden aan sexting doen? (Interviewer)

“Nee, dat weet ik niet. Mijn vrienden zijn daar in ieder geval niet heel open over. Ook al zouden ze het misschien doen, het is niet iets dat ik weet.” (Yvette, 20)

Vind je dat jammer? (Interviewer)

“Nee, dat is privé.” (Yvette, 20)

“Ja dat is toch heel persoonlijk. Ik vind dat heel persoonlijk en belangrijk om voor mezelf te houden...sexting hoort tussen twee personen” (Sander, 23)

Niet voor iedere participant is sexting een privé onderwerp. Zo zijn er enkele vrouwelijke participanten die open over sexting praten in hun vriendengroep, waarbij de nadruk ligt op hun persoonlijke ervaringen. Dit zijn wel vooral hechte vriendengroepen. Hiermee kan worden gezegd dat sexting een norm is binnen die vriendengroepen, het is namelijk heel normaal om aan sexting te doen. Bij de mannelijke participanten wordt hier niet over gesproken met vrienden.

“Ik heb een aantal vriendinnen zijn er heel openlijk over, en me accepteren zoals ik ben. Ik weet niet of dat dit heel erg Nederlands is, of mijn Latina gedeelte, maar het is gewoon.. ik praat er altijd openlijk over, ik heb geen geheimen voor mijn vriendinnen, die weten alles over mij.” (Hanna, 24)

“Ik heb een aantal meiden die er heel openlijk over praten, met hun kan ik ook goed over alles praten. Gaat over sexting, seks, maakt niet uit.” (Nicolette, 22)

“De mensen waarvan ik weet dat ze het doen, die zijn er heel open en eerlijk over. Het is niet dat ze zeggen 'hee kijk deze foto heb ik gister gestuurd' of 'kijk wat m'n vriend naar me stuurt'. Maar we hebben het wel regelmatig erover gehad, wie dat wel eens heeft gedaan en toen heeft iedereen wel gezegd van; goh, ik heb het ook wel eens gedaan.” (Xaviera, 24)

Doordat participanten op een paar na niet weten of hun vrienden aan sexting doen, omdat het niet besproken wordt, vinden ze het lastig in te schatten in hoeverre hun houding ten opzichte van sexting overeenkomt met vrienden. Toch maken participanten daar een inschatting in, waarin de vrouwelijke participanten die niet aan sexting doen voornamelijk denken dat zij “braver” zijn of minder lef hebben om aan sexting te doen dan vrienden. Hierin denken zij wel dat sexting voorkomt in de vriendengroep en een norm is die gehanteerd wordt. Daarnaast weten vrouwelijke participanten vaak niet of er aan sexting wordt gedaan, waardoor het lastig is om daar uitspraak over te doen.

“Ik ben misschien iets braver, maar dat is gokken. Dat weet ik niet. Ik vind het lastig.” (Yvette, 20)

“Ik denk dat ik wel wat meer bescheidener ben dan vrienden om me heen. Ik denk dat zij makkelijker iets kunnen sturen en niet zoveel denken van; goh, het is je eigen vriend dus waar maak je je druk om?” (Cynthia, 23)

Onder de mannelijke participanten wordt hier redelijk hetzelfde over gedacht, maar worden er minder snel conclusies getrokken. Zo geeft het merendeel van de mannen aan hier geen antwoord op te kunnen geven omdat zij er niet met vrienden over praten, en het dus niet weten. Ook denken de mannelijke participanten dat ze bescheidener of meer terughoudend zijn dan vrienden. Sommige mannelijke participanten geven aan dat ze denken dat dit hetzelfde is in hun vriendengroep, omdat ze over andere dingen ook hetzelfde denken.

“Ik denk dat die houding wel hetzelfde is eigenlijk ik ben wel een beetje hetzelfde als mijn vrienden op dat punt. Je moet gewoon goed nadenken over je acties, maar we zijn niet heel conservatief of iets dat je denkt; seks is de duivel.” (Axel, 24)

“Ik denk dat ze er wel hetzelfde over denken als ze in dezelfde situatie zouden zitten. Veel vrienden hebben toch ook wel vriendinnen dichtbij de deur. Die neigen daar dan minder snel toe.” (Sander, 23)

Omdat sexting volgens de participanten wel speelt bij vrienden en het veel voorkomt in de media, is sexting wel normaal en dit kan geïnterpreteerd worden als dat het een norm is. Zo is sexting onder de participanten geen taboe. Ook al wordt er in veel gevallen niet persoonlijk over sexting gepraat, het zou volgens hen wel een bespreekbaar onderwerp moeten zijn, omdat het niet iets is waar men zich voor zou moeten schamen. Hiermee wordt er zelfs aangegeven bij de mannelijke participanten die niet aan sexting doen, dat door het bespreekbaar te maken, zij invloed kunnen hebben op vrienden om bewuster te worden van de risico's van sexting.

“...vind ik het wel belangrijk om het bespreekbaar te maken. Om te bespreken wat de gevolgen daarvan zijn. Misschien kan het daarmee mensen overhalen om wat rustiger ermee te zijn.” (Kevin, 24)

Er zijn ook participanten die het belangrijk vinden dat het bespreekbaar gemaakt kan worden om advies en meningen uit te wisselen tussen vrienden. Dit hebben zowel mannelijke als vrouwelijke participanten aangekaart.

Vind je het belangrijk dat het bespreekbaar gemaakt kan worden? (Interviewer)

“Ja denk het wel”. (Mitchell, 22)

Hoezo dan? (Interviewer)

“Dan kan je toch ervaring met elkaar delen of advies en tips vragen.” (Mitchell, 22)

*“Ik heb zelfs een vriendin gehad die advies vroeg over hoe ze het moest doen *lacht*...Ik ken ze al zo lang. Oké ik vertel niet aan iedereen die ik net tegen kom van; goh ik doe aan sexting. Je moet wel die band hebben met je vriendinnen om er open over te zijn, dat heb ik met m'n vriendinnen. Ze maken er grapjes over en zijn super chill.” (Hanna, 24)*

Er werd in de interviews vrijwel direct over persoonlijke ervaringen met betrekking tot sexting gepraat, nog voor de scenario's aan bod kwamen. Ook de participanten die niet aan sexting doen, lieten dit vrijwel direct weten. Het is interessant om te zien hoeveel participanten daadwerkelijk aan sexting doen, dit is te zien in tabel 3.

Tabel 3: Aantal participanten die wel of niet aan sexting doen

	Wel sexting	Geen sexting	Totaal
Mannen	4	4	8
Vrouwen	6	2	8
Totaal	10	6	16

In deze tabel betekent "wel sexting" dat participanten momenteel in hun relatie aan sexting doen of in het verleden hieraan hebben gedaan.

Ook al is dit geen kwantitatieve studie, het is toch interessant om te zien dat het merendeel van de participanten aan sexting doet. Dit benadrukt dan ook dat er in deze leeftijdscategorie geen taboe heerst over sexting en sexting als normaal wordt beschouwd. De participanten geven dit dan ook aan.

"Ik heb het idee dat het aantal taboes heel sterk afneemt. In deze maatschappij is iedereen zo open en vrij, je geaardheid is tegenwoordig in Nederland volledig geaccepteerd, je smaak en kleur. Het wordt wel steeds makkelijker om het te accepteren, dit soort scenario's en dit soort situaties." (Jeroen, 23)

"Ik heb het nog nooit over Sexting gehad we hebben het wel eens over seks, maar over Sexting hebben we het nog nooit gehad. Ik denk niet dat het iets is om taboe over te praten." (Roos, 24)

Doordat sexting niet wordt gezien als taboe door alle participanten en het een norm is die gehanteerd mag worden, wordt sexting ook goedgekeurd door iedereen. Ook de participanten die niet aan sexting doen, begrijpen waarom anderen dat wel doen en vinden dan ook dat iedereen dat zelf moet weten. Er is echter wel een verschil waarop die goedkeuring gebaseerd zou worden; dit zou voornamelijk op iemand zelf zijn en niet gebaseerd op vrienden. Het onderwerp 'kuddegedrag' kwam regelmatig naar voren en vormt het vijfde thema in dit onderzoek.

4.6 Kuddegedrag

Jongeren kunnen gedragingen van vrienden overnemen, dit noemen de participanten ook wel kuddegedrag. Hierbij spelen aspecten zoals groepsdruk en uitspraken zoals 'omdat iedereen het doet...' een rol. In de interviews werden er scenario's aan de participanten voorgelegd waarin ook groepsdruk een rol speelt. Thema's die binnen het thema kuddegedrag naar voren zijn gekomen, zijn: groepsdruk en beïnvloeding.

4.6.1 Groepsdruk

Groepsdruk wordt door de participanten voornamelijk gezien als iets dat niet zou moeten. Zo vinden participanten dat hun eigen standpunten en meningen vooral gehanteerd zouden moeten worden. Dat de participanten het niet met groepsdruk eens zijn, betekent niet dat ze dit niet begrijpen. Zo noemen sommige het ook wel een logisch gevolg dat in een vriendengroep plaats kan vinden.

"Het begint allemaal bij jezelf, hoe stevig je in je schoenen staat. Maar je merkt toch dat mensen toch vaak doen, die groepsdruk, als jouw vrienden of vriendinnen het doen en er wordt over gesproken, dan lijkt mij dat het makkelijker gaat en jij het ook gaat doen, dan dat je vrienden of vriendinnen het allemaal niet doen." (Toine, 19)

“Ik denk dat Jet heel gevoelig is voor groepsdruk. Dat is niet zo gek omdat ze een hele hechte vriendengroep zijn en er veel over wordt gepraat. Ik denk dat het heel logisch is dat Jet dat doet. Ik herken dat ook wel. Ik denk dat je onder groepsdruk sneller gekke of andere dingen doet die je van jezelf zou denken.” (Sander, 23)

Wat vind je ervan dat zij haar mening op haar vrienden groep baseert? (Interviewer)

“Vrij menselijk. We zijn natuurlijk gewoon groepsdieren. Zeker dingen als seks, dat komt een beetje uit de lucht vallen. Wat je seks doet, zeker de eerste keer, dat heb je allemaal geleerd uit boeken, van porno, van films, weet ik veel waar je het allemaal vandaan haalt. Zeker zo'n aspect, dat is toch allemaal afkijken, denk ik.” (Axel, 24)

“Binnen alle groepen heerst gewoon groepsdruk. Als je het nu over sexting, het nemen van een sigaret of over vaak naar de McDonalds gaan, er zit een bepaalde gewoonte in een groep. Ik denk wel dat die kans dan groter is, vooral omdat je beeld van de werkelijkheid iets veranderd.” (Yvette, 20)

Hierin reageren mannen en vrouwen niet verschillend, alleen zijn vrouwen er wat genuanceerder over. Zo zijn de vrouwelijke participanten gevoeliger voor de beïnvloeding van anderen. Dit is vooral te merken in dat zij hun gedrag sneller zouden aanpassen, afhankelijk van wat er in zo'n groep wordt gezegd.

Een ander opvallend patroon is het ergens bij horen, ook wel onderdeel van de groepsdruk. Participanten reageren hierop dat ze het ergens bij willen horen negatief vinden. Men zou sexting moeten doen vanuit zich- of haarzelf en niet om ergens bij te willen horen. Hierin is geen opvallend verschil gevonden tussen mannelijke en vrouwelijke participanten.

“Het zou ook wel eens kunnen zijn hoe oud je bent en als je echt een stuk jonger bent, zoals 14, 15 of 16, dat je dan sneller wel beïnvloed raakt door je vrienden. Dan vind je het belangrijk om populair te zijn en dat je denkt dat je iets moet doen, dat je niet weet wat normaal is. In de loop van de jaren heb je daar misschien iets meer ervaring mee of interesseert het je niet zo heel veel meer wat anderen vinden, als ik het zo op mij projecteer ten minste.” (Lisa, 24)

“Ja dat is ook weer kuddegedrag. Ik bedoel, hij doet eraan mee om erbij te horen. Dat is net als met roken bijvoorbeeld. Heel veel mensen roken als anderen het doen. Dat is toch iets wat je doet omdat je vrienden het doen.” (Marvin, 23)

4.6.2 Beïnvloeding

Allereerst geven enkele participanten aan dat de beïnvloeding een grotere rol zou spelen bij jongeren van een jonge leeftijd, waaronder jongeren op de middelbare school. Zij zouden minder over de risico's nadenken en sneller te beïnvloeden zijn door vrienden en vriendinnen.

“Maar je hoort zeker in het nieuws van mensen van 14/15/16 dat daar heel veel misbruik van gemaakt wordt en in dat opzicht vind ik het wel heel slecht omdat het vaak ook onder druk gebeurt of echt puur vanuit naïviteit.” (Roos, 24)

De vrouwelijke participanten lijken eerder beïnvloedbaar te zijn dan de mannelijke participanten. Dit heeft voornamelijk te maken met de lading van het onderwerp. Zo zouden ze sneller hun gedrag met betrekking tot sexting aanpassen wanneer ze negatieve verhalen van vrienden horen. Ze zouden daardoor meer op hun hoede zijn. Ook enkele mannelijke participanten kaarten dit aan.

Zou het jou tegenhouden als vriendinnen er heel negatief over zouden zijn? (Interviewer)

“Als ik het echt wil dan zou dat me niet tegenhouden, maar ik zou zeker wel het meenemen in mijn gedachtegang, of er toch even extra over na denken.” (Roos, 24)

“Ik zou misschien wel nog een keer nadenken, zeker in een situatie dat je iets wil versturen dat je dan denkt 'maar m'n vrienden zeiden dit'. Dus ik denk heus wel dat ik het mee zou nemen.” (Mitchell, 22)

Deze beïnvloeding kan dus ook de andere kant op gaan. Zo gaven enkele vrouwelijke participanten aan dat wanneer er positief over sexting zou worden gepraat, ze dan nieuwsgieriger zouden worden of het zelf sneller zouden doen. De mannelijke participanten lijken hier standvastiger in te zijn met het behouden van hun eigen standpunt, voornamelijk de mannen die niet aan sexting doen.

“Ik zou me eerder laten beïnvloeden als mensen zouden zeggen; ja ik vind het wel heel normaal dan dat er wordt gezegd 'ik vind het echt niet kunnen'.” (Lisa, 24)

Waar denk je dat dat aan ligt? (Interviewer)

“Toch die nieuwsgierigheid, dat blijft gewoon.” (Lisa, 24)

“Ook omdat ik daar zelf niet zo heel erg, mezelf niet echt in verdiep of er ervaring mee heb, en als je dat wel hoort, dat je misschien toch wel nieuwsgierig wordt, of meer doorvraagt aan die andere meiden van 'ja wat dan? hoe is dat dan?'.” (Noëlle, 21)

Al zouden vrienden van invloed kunnen zijn, zeggen de meeste participanten dat men zijn of haar standpunten moet baseren op het eigen mening en niet op dat van vrienden. De norm hierbij is dat het eigen standpunt het belangrijkste is, ongeacht wat vrienden hierover zeggen. Naast dat bepaald gedrag aangepast wordt en er sprake kan zijn van groepsdruk, zou men alleen aan sexting moeten doen wanneer hij of zij daar zelf achter staat. De participanten die aan sexting doen, doen dit vanuit behoeften binnen hun relatie en niet door de omgeving. Zo zijn er weinig participanten die echt open over hun eigen sexting-gedrag praten met vrienden.

“Je moet niet iets zeggen om met de ander mee te praten. Je mening is belangrijk, dat is voor jezelf. Het kan best wel voorkomen dat je het met elkaar eens bent, maar dan moet het wel alle drie die mening zijn.” (Marvin, 23)

“In dit geval was het echt mezelf. Ik was er nooit klaar voor. Veel vrienden doen het. Ik dacht meer bij mezelf van; ik ga er niet aan beginnen. Maar op een gegeven moment was ik geïnteresseerd, heb ik het gedaan en vond ik het leuk.” (Hanna, 24)

Participanten, zowel mannen als vrouwen, vinden dat iemand zelf open-minded moet zijn om te beginnen met sexting. Dit zou wel gebaseerd kunnen zijn op vrienden, maar alleen als iemand daar zelf achter staat. Zeker in verband met de consequenties die sexting met zich mee kan brengen, moet diegene daar volledig achter staan. Hier zouden groepsnormen niet van belang zijn.

Door sommige participanten, die het overnemen van gedrag in een vriendengroep ‘kuddegedrag’ noemen, wordt dit gezien als iets zwaks. Volgens hen zouden maar weinig mensen een eigen mening hebben en die nastreven. Dit zijn voornamelijk de mannelijke participanten die dat aankaarten.

“Het is veel makkelijker om achter een grote groep aan te lopen die dezelfde mening heeft, dan een andere mening te hebben. Dan wordt je toch in de spotlight gezet. Dan wordt je als vreemd gezien omdat de grote groep er anders over denkt.” (Kevin, 24)

“Ik snap dat mensen hiertoe gedreven kunnen worden, maar ik denk dat je altijd moet kijken wat je zelf wilt. Dat is niet alleen met sexting, ja als je veel vrienden hebt die je pushen.. ik vind dat je je niet teveel moet laten beïnvloeden.” (Jeroen, 23)

“Ik denk dat dit ook wel groepsdruk te maken heeft. Als ik naar mijn eigen vriendengroep kijk, praten wij er wel normaal over, maar het is niet dat ik zou zeggen ‘je moet dit doen anders hoor je er niet bij’. Het is toch aan iedereen zelf om daar een keuze in te maken.” (Nicolette, 22)

“Als ik dat wel of niet wil doen, is dat mijn eigen mening. Dan kan de hele wereld daar anders over denken. Uiteindelijk moet ik het wel of niet doen.” (Xaviera, 24)

Het doen aan sexting wordt door de participanten niet gestimuleerd door vrienden en sexting is ook niet tot stand gekomen door invloeden van vrienden. Het komt vaak terug dat participanten het belangrijk vinden dat ze de juiste informatiebron(nen) hebben. Zo zou Facebook geen betrouwbare bron zijn om je laten informeren over sexting en andere zaken, en zou iemand zich vooral goed moeten informeren door andere media en het nieuws. Hierin wordt benadrukt dat vrienden dat dus niet zijn. Ook is het opvallend dat de participanten zelf allemaal aangeven dat ze niet zodanig beïnvloedbaar zouden zijn door vrienden, maar wel kunnen begrijpen dat wanneer vrienden het doen,

anderen het ook sneller zouden kunnen doen. In dat opzicht hebben vrienden dus wel een invloed op het sexting gedrag van jongeren.

Dat sexting geen taboe is onder de participanten, bleek al uit de voorgaande paragrafen. Alle participanten geven dan ook aan dat sexting steeds normaler is geworden en het daardoor een beschrijvende norm is om aan sexting te doen (Lapinski & Rimal, 2005). Dit komt voornamelijk omdat ze denken dat er in hun omgeving veel aan sexting wordt gedaan, buiten het feit of daar veel over wordt gesproken, en de norm speelt; 'omdat iedereen het doet, doe ik het ook'. Participanten vinden sexting normaal, mits iemand daar vanuit eigen beweging achter staat. Dan is het een logisch gevolg om aan sexting te doen, omdat het vaak voorkomt in de media en bij mensen om hen heen.

“Nu wordt het echt een beetje weggestopt of zo, en als daar opener over gepraat zou worden, van ja ik doe het ook, dat je toch denkt 'het is dus niet zo raar', en het kan gewoon.” (Noëlle, 21)

“Omdat het snel gebeurt, als je in een vriendengroep hoort dat je vrienden het ook doet. Dan gebeurt het vaak dat je denkt dat het heel normaal is en jij het ook kan doen omdat zij het doen. Denk dat het heel veel mensen zijn, zal het maar kuddegedrag noemen.” (Mitchell, 22)

“Dat is eigenlijk omdat het zo normaal is geworden dat iedereen het maar doet en dat er geen grenzen meer zijn. “Iedereen stuurt maar wat, het zal wel normaal zijn. Ik ga het ook doen”. (Kevin, 24)

Ik heb het in het algemeen bestudeerd, ik heb zelf gegoogled hoeveel mensen het in die tijd deden. Het was een heel algemeen iets. Het was zo normaal geworden zelfs. (Hanna, 24)

Hieruit kan afgeleid worden dat sexting een norm is die bij deze groep participanten speelt, waarbij de participanten denken dat hun vrienden ook aan sexting doen. De participanten kennen geen taboe ten opzichte van sexting, maar vinden wel dat iemand alleen aan sexting zou moeten doen als diegene daar volledig achterstaat en hebt overwogen naar wie, zoals in een relatie met wederzijds vertrouwen.

4.7 Samenvatting

Er zijn meerdere normen die volgens de participanten spelen bij het wel of niet doen aan sexting, waaronder het hebben van een romantische relatie. De normen die gehanteerd worden bij het wel of niet doen aan sexting, zijn voornamelijk afhankelijk van de risico's dat sexting met zich mee kan brengen. Deze kunnen verminderd worden door bijvoorbeeld slechts een deel van jezelf te sturen in plaats van volledig naakt. De negatieve consequenties van sexting spelen daarbij een grote rol bij de participanten. Er wordt gesproken van zowel directe consequenties, het met opzet doorsturen van een pikante foto, en de indirecte consequenties, zoals een telefoon die wordt afgepakt. De norm is om alleen binnen een relatie aan sexting te doen, omdat in een fase van hofmakerij het risico te groot zou zijn. Sexting buiten een relatie wordt ook direct geassocieerd met de datingapplicatie *Tinder*.

Een ander onderdeel in de interviews met de participanten, is communicatie. Zo wordt de communicatie over sexting tussen partners als belangrijk ervaren in tegenstelling tot de communicatie over sexting met vrienden. Het merendeel van de participanten vindt sexting privé en hoort niet thuis in gesprekken binnen een vriendengroep. Het grootste verschil tussen mannen en vrouwen is dat voornamelijk enkele vrouwen met vriendinnen over sexting praten. Mannen zijn hier terughoudender in en praten er niet over.

De sociale normen spelen minder bij de participanten. Vrouwen zouden sneller beïnvloedbaar zijn met betrekking tot positieve verhalen over sexting en dit zou hen nieuwsgieriger maken om ook aan sexting te doen. Ook bij negatieve verhalen zijn de vrouwelijke participanten meer op hun hoede. De dominante normen zijn bij de participanten voornamelijk dat deze gebaseerd zouden moeten zijn op de eigen meningen en standpunten van leden van een vriendengroep. Zo vinden de participanten dat men er zelf volledig achter zou moeten staan buiten wat anderen daarvan vinden. De beïnvloedbaarheid en het aanpassen van gedrag, zou er met betrekking tot sexting niet moeten zijn, omdat sexting iets is wat binnen een relatie thuishoort en niet binnen een vriendengroep. Hiermee wordt het zogenoemde 'kuddegedrag' door de participanten compleet afgekeurd. Het goed- of afkeuren van sexting, de voorspellende normen, is door de participanten beantwoord met het goedkeuren van sexting. Dit is wel op individueel niveau, aangezien de participanten niet weten of hun vrienden sexting goed- of afkeuren, en daarbij niet op de hoogte zijn van de dominante normen.

De participanten geven aan sexting normaal te vinden en er geen taboe op heerst, voornamelijk vanwege de norm die zou spelen: omdat iedereen het doet, doe ik het ook. Hierdoor vinden de participanten het ook een logisch gevolg dat jongeren gedrag van vrienden overnemen, terwijl dit voor hen niet het geval is. In hoeverre er een verschil te zien is tussen de sociale normen die mannen hanteren en de sociale normen die vrouwen hanteren, wordt in de volgende paragraaf toegelicht.

5. Conclusie en discussie

Dit onderzoek had betrekking op mannelijke en vrouwelijke studenten van 18 tot 24 jaar in een romantische relatie en de sociale normen die zij hanteren ten aanzien van sexting via Snapchat. Uit voorgaand onderzoek is gebleken dat sociale normen van invloed zijn op het online-risicogedrag van jongeren, waaronder sexting (Baumgartner et al., 2011). Tot dit onderzoek zijn er nog geen studies verricht naar de sociale normen ten aanzien van sexting door middel van een kwalitatieve methode gericht op deze specifieke doelgroep. Een andere bijzonderheid is dat er veel onderzoeken zijn gedaan naar sexting en de consequenties ervan, alleen zijn deze studies van toepassing op de veel jongere doelgroep(en). Daarnaast zijn deze onderzoeken ook voornamelijk afkomstig uit de Verenigde Staten, terwijl er uit de introductie bleek dat er een verschil is in hoe seks in de media in de Verenigde Staten wordt geïnterpreteerd in vergelijking met Nederland en Vlaanderen. Tot slot is voorgaand onderzoek voornamelijk kwantitatief van aard, terwijl het met een onderwerp zoals sociale normen en sexting juist interessant is om dit kwalitatief te onderzoeken. Hierdoor kon er verder doorgevraagd worden over de motieven en normen die gehanteerd worden. Het doel van dit onderzoek was dan ook om deze gebreken in de literatuur op te vullen en de sociale normen met betrekking tot sexting kwalitatief te onderzoeken. En dat met de specifieke focus van de jongvolwassenen (18 tot 24 jaar) via het medium Snapchat.

De hoofdvraag wordt in deze paragraaf beantwoord en luidt: *Welke sociale normen hanteren mannelijke studenten van 18 tot 24 jaar in een romantische relatie ten aanzien van sexting via Snapchat in vergelijking met vrouwelijke studenten?* Allereerst wordt deelvraag 1 beantwoord, namelijk: *In hoeverre zijn er verschillen te zien in het Snapchatgedrag en -gebruik tussen mannelijke en vrouwelijke studenten van 18 tot 24 jaar?* Tot slot worden deelvraag 2 en 3 beantwoord: *Welke sociale normen hanteren mannelijke/vrouwelijke studenten?*

5.1 Snapchatgedrag en –gebruik (DV1)

Allereerst is het Snapchatgedrag en –gebruik onderzocht bij de participanten. Hierin zijn er geen nieuwe bevindingen geconstateerd. Zo gebruiken zowel mannelijke als vrouwelijke participanten voornamelijk Snapchat voor ‘in-the-moment content’, een term die Roesner, Gill en Kohno (2014) aankaarten. Hierbij speelt Snapchat voor vrouwen een grotere rol dan voor mannen, waarbij vrouwen Snapchat voornamelijk dagelijks gebruiken, terwijl mannen hier minder mee bezig zijn. Snapchat wordt door de participanten vergeleken met andere sociale media, waarbij Snapchat voornamelijk wordt gezien als leuk en grappig, terwijl Facebook meer is voor het onderhouden van contacten. Dit komt overeen met de bevindingen van Utz, Muscanell en Khalib (2015), waarbij Snapchat een meer besloten vorm is.

Snapchat ervaren participanten dan ook als de meest veilige manier om aan sexting te doen. Ook Van Ouytsel et al. (2016) geven aan dat Snapchat wordt ervaren als het veiligste medium voor sexting. De realiteit is alleen lastiger. In werkelijkheid wegen de participanten het risico van Snapchat af, namelijk het nemen van een screenshot. In de bestaande literatuur kwam naar voren dat jongeren van anderen zouden verwachten dat zij een screenshot zouden nemen en het daardoor niet erg vinden. Maar volgens de participanten van dit onderzoek is dit absoluut niet zo. Het maken van een

screenshot wordt door alle participanten als 'no go' beschreven. Wanneer ze willen dat hun partner de foto bewaart, sturen ze het via *Whatsapp*. Een afweging die de participanten maken die niet aan sexting doen, heeft dan ook juist te maken met de mogelijkheid die Snapchat biedt om een screenshot te maken. Ook al zou er genoeg vertrouwen zijn in een relatie, laten sommige participanten zich hier toch door tegenhouden. Dit heeft ook te maken met dat foto's alsnog opgeslagen kunnen worden in Clouds, iets waar er in de wetenschappelijke literatuur omtrent sexting niet op in is gegaan.

Kortom, er zijn geen opvallende verschillen te zien in het Snapchatgedrag en -gebruik tussen mannen en vrouwen in deze studie, behalve dat Snapchat voor vrouwen een grotere rol speelt en meer wordt gebruikt in vergelijking met mannelijke participanten. Met betrekking tot sexting, is Snapchat volgens de participanten een goed en het veiligste medium om te gebruiken.

5.2 Sociale normen vrouwen (DV2) en mannen (DV3)

De deelvragen 2 en 3 zijn samengenomen, omdat de sociale normen van beide groepen tegelijk beantwoord kunnen worden. Er zijn namelijk geen enorme verschillen gevonden in het hanteren van sociale normen ten aanzien van sexting via Snapchat, op een paar aspecten na. Het opvallendste verschil tussen de mannelijke en vrouwelijke participanten is dat de mannelijke participanten negatief zijn ten opzichte van het doorsturen van seksueel getinte foto's en het vragen om foto's. Dit verschil is opvallend, aangezien zowel uit de resultaten als uit de theorie blijkt dat mannen meer met seks bezig zouden zijn en sneller zouden vragen om pikante foto's (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). Dit heeft te maken met de geseksualiseerde cultuur waarbinnen bepaalde gendernormen spelen, waarbij mannen meer worden gezien als stoer en macho (Van Oosten, Vandenbosch & Peter, 2017). In dit onderzoek staan de vrouwen makkelijker tegenover het doorsturen van foto's en zien er minder kwaad in, terwijl de mannen fel reageren en vinden dat zo iets echt niet kan. Dit is in tegenstrijd met de bestaande literatuur, maar hoeft niet te betekenen dat dit een nieuw inzicht is. Zo werd er in de resultaten al aangegeven dat het te maken kan hebben met het sociaal wenselijk antwoorden in de interviews, aangezien de rol van interviewer door een vrouw werd vervuld. Dat er sociaal wenselijke antwoorden zijn gegeven, kan niet worden vastgesteld, maar is wel interessant om in eventueel vervolgonderzoek mee te nemen.

Een ander verschil tussen mannelijke en vrouwelijke participanten is dat vrouwen makkelijker beïnvloedbaar zouden zijn met betrekking tot sexting dan mannen. Dit heeft allereerst te maken met de beschrijvende normen volgens Lapinski en Rimal (2005), het overnemen van gedrag, en met de literatuur van Nikken en De Graaf (2012) die aangeven dat gedrag met betrekking tot seksuele media door vrienden beïnvloed wordt. Mannen zouden hier standvastiger in zijn; ook al zouden alle vrienden aan sexting doen, dit zou volgens hen geen invloed hebben op hun eigen gedrag. Vrouwen geven aan op bepaalde vlakken beïnvloedbaar te zijn met betrekking tot sexting, toch vinden zij dat ze niet beïnvloedbaar zou moeten zijn. Zo wordt er door alle participanten aangegeven dat sexting iets is dat privé zou moeten zijn binnen een romantische relatie en dat men vanuit eigen beweegredenen aan sexting zou moeten doen. Hierbij wordt ook het zogenoemde "kuddegedrag" afgekeurd en zou men aan sexting moeten doen omdat hij of zij dat zelf wilt en niet om bij vrienden te horen. Een intrigerend feit is dat vrouwen wel aangeven beïnvloedbaar te zijn, maar dit niet zien als de norm die gehanteerd zou moeten worden.

Het meest opvallende is dat sexting door de participanten wordt gezien als normaal, ook wel als de waargenomen norm (Lapinski & Rimal, 2005). Dit baseren zij op de norm dat iedereen aan sexting zou doen. Dit is opmerkelijk, aangezien de participanten aangeven dat zij niet weten of hun vrienden aan sexting doen, omdat hier nagenoeg niet over wordt gepraat binnen hun vriendengroep(en) en omdat participanten het “kudgedrag” en beïnvloeding van vrienden afkeuren. Toch hanteren de participanten wel degelijk sociale normen, namelijk het normaal vinden van sexting, ook wel de waargenomen normen (Lapinski & Rimal, 2005) en het goedkeuren van sexting, de voorspellende normen (Lapinski & Rimal, 2005). Deze goedkeuring van sexting is ook gebaseerd op de norm “omdat iedereen het doet”, waarbij de participanten denken dat er in hun omgeving veel jongeren aan sexting doen. De norm “omdat iedereen het doet, doe ik het ook” wordt vanuit de *Social Norm Theory* gezien als eventuele misvatting (Berkowitz, 2005). Dat kan in dit onderzoek ook het geval zijn, aangezien de participanten niet weten of hun omgeving aan sexting doet, maar hier wel hun normen op baseren.

Vanuit de U&G theorie kan er bij deze groep participanten de behoefte om aan sexting te doen voornamelijk geplaatst worden onder de categorie ‘vermaak’ met de subcategorie ‘seksuele opwindings’ (Muntinga, Moorman & Smit, 2011). De participanten doen aan sexting als aanvulling op hun seksleven. Hierin speelt de categorie ‘sociale interactie’ niet, zoals blijkt uit de bovenstaande tekst met betrekking tot de sociale normen, omdat de participanten niet aan sexting doen om ergens bij te horen.

Kortom, sexting speelt! Participanten zien sexting allemaal als normaal en keuren sexting goed, voornamelijk vanwege de norm dat iedereen aan sexting zou doen. Hierbij is wel een aantal kanttekeningen te plaatsen. Participanten vinden namelijk dat sexting wel in een romantische relatie zou moeten plaatsvinden en uitsluitend via het sociale medium Snapchat ten einde de risico’s te beperken. Sociale normen zouden de participanten in eerste instantie niet of nauwelijks hanteren, aangezien ze vinden dat sexting iets is waarvan je uit eigen overtuiging aan zou moeten doen in plaats van dit te baseren op normen in een vriendengroep. Bovendien weten de participanten niet wat deze dominante normen zijn, omdat er niet over gesproken wordt binnen hun vriendengroep(en). Toch is wel gebleken dat sociale normen worden gehanteerd, namelijk de norm “omdat iedereen het doet” die bij de participanten te zien is en ook een aantal keer wordt genoemd. Sexting wordt goedgekeurd omdat iedereen aan sexting zou doen. Vrouwelijke participanten geven aan beïnvloedbaar te zijn met betrekking tot sexting: ze zijn in dat geval nieuwsgierig of juist meer op hun hoede. De verschillen tussen mannen en vrouwen met betrekking tot het hanteren van sociale normen ten aanzien van sexting zijn minimaal. Vrouwen zouden sneller beïnvloedbaar zijn en mannen negatiever ten opzichte van het verspreiden en laten zien van foto’s.

5.3 Beperkingen van het onderzoek

Dit onderzoek heeft bijgedragen aan de wetenschappelijke literatuur met betrekking tot sexting, door de specifieke invalshoek te gebruiken van sociale normen. Zo zijn er nieuwe inzichten ontstaan waarbinnen de sociale normen volgens Berkowitz (2005) en Lapinski en Rimal (2005) zijn onderzocht naar aanleiding van het fenomeen sexting bij deze specifieke groep. Hierin zijn interessante resultaten

naar voren gekomen, zoals de bevinding dat er nauwelijks verschillen zijn in de sociale normen die mannelijke participanten hanteren in vergelijking met vrouwelijke participanten.

In de transcripten van de interviews zijn patronen gevonden die een duidelijk beeld geven van deze doelgroep met betrekking tot sociale normen. Ook al zijn hier interessante resultaten uit voort gekomen, dan nog is een beperking van dit kwalitatieve onderzoek dat deze resultaten niet gegeneraliseerd kunnen worden. Dit was dan ook niet het doel van het onderzoek, maar het krijgen van meer inzicht in de sociale normen met betrekking tot sexting.

Een andere beperking in het onderzoek is dat niet alle leeftijden onder de participanten zijn geïnterviewd. Zo zijn er geen jongeren van 18 geïnterviewd en zijn de meeste participanten 23 of 24 jaar (zie Tabel 1: Participanten in hoofdstuk 3). Hierdoor kan er een vertekend beeld ontstaan ten aanzien van de uitspraken die zijn gedaan over deze leeftijdsgroep. Het was lastig om participanten te werven die aan alle eisen voldoen, omdat de jongere leeftijdsgroepen verder van de onderzoeker staan. Daar staat tegenover dat in dit onderzoek de vergelijking tussen gender het belangrijkste is en er even veel mannen als vrouwen zijn geïnterviewd.

Een andere beperking van het onderzoek is dat de scenario's niet altijd even goed door de participanten werden begrepen, waardoor er extra uitleg nodig was. Omdat het belangrijk is dat de interviews vergeleken moesten worden, namelijk vanwege de *Constant Comparative Method* (Boeije, 2002), konden deze niet halverwege de interviews worden aangepast. Hierdoor werd er dus mondeling extra uitleg gegeven aan de participanten. Dit zou in volgend onderzoek aangepakt kunnen worden door meer proefinterviews te doen. Een andere beperking heeft te maken met de participanten. Zo waren sommige participanten heel lang van stof, terwijl er bij andere participanten veel meer doorgevraagd moest worden. Hierdoor zijn niet alle interviews minimaal 45 minuten. Toch zijn alle interviews gebruikt, want ook al waren sommige participanten korter van stof en gingen we sneller door de interviews heen, dan nog gaven deze participanten wel bruikbare en persoonlijke informatie. Bij geen van de participanten heb ik moeten besluiten dat het interview niet gebruikt kon worden.

Tot slot zou de onderzoeker een bepaalde invloed uit hebben kunnen oefenen waardoor bepaalde vragen een richting op werden geduwd. Zo begonnen bijvoorbeeld de participanten zelf niet over een groepsdruk die zou heersen omtrent sexting, en associeerde ze sexting daar niet mee, terwijl dit wel in scenario's werd voorgelegd. Hierdoor kon er door de scenario's een bepaalde sturing vanuit de onderzoeker ontstaan. Dat geldt voor alle acht scenario's die werden voorgelegd. Dit hoeft geen beperking te zijn, omdat de scenario's wel sturend waren, maar daardoor wel onderwerpen aan bod zijn gekomen die vanuit de participant zelf wellicht niet aan bod zou zijn gekomen. De antwoorden zijn zelf dan ook niet door de onderzoeker een richting op gestuurd. Participanten konden zelf de scenario's interpreteren. De andere invloed van de onderzoeker is al vaker genoemd: mannen hebben misschien sociaal gewenste antwoorden kunnen geven vanwege het geslacht van de onderzoeker.

5.4 Aanbevelingen voor toekomstig onderzoek

Voor volgend onderzoek met betrekking tot sociale normen en sexting, heb ik een aantal aanbevelingen. In de bestaande literatuur wordt voornamelijk ingegaan op jongeren in een romantische relatie of in de fase van hofmakerij. Het zou interessant kunnen zijn om jongeren in een

andere relationele context te onderzoeken, namelijk jongeren buiten een romantische relatie en hoe zich dan sociale normen verhouden. Zou deze groep zich anders gedragen en andere sociale normen hanteren dan mannen en vrouwen in de fase van hofmakerij of jongeren met een relatie?

Het zou ook interessant zijn om de sociale normen te onderzoeken van juist de jongere generatie. Uit dit onderzoek blijkt dat de participanten voornamelijk denken dat leeftijd een belangrijke factor is bij fenomenen als groepsdruk en erbij willen horen. Jongeren op de middelbare school zouden sneller aan sexting doen omdat anderen het doen, waarbij ze zich sneller laten beïnvloeden door vrienden. Het zou voor vervolgonderzoek wenselijk zijn om deze groep ook te onderwerpen aan kwalitatief onderzoek met betrekking tot sociale normen en sexting.

Literatuurlijst

- Albury, K., & Crawford, K. (2012). Sexting, consent and young people's ethics: Beyond Megan's story. *Journal of Media & Cultural Studies*, 26(3), 463-472. doi: 10.1080/10304312.2012.665840
- Als je iets deelt, hoofd buiten beeld! [website]. (2016, 16 februari). Verkregen van <http://spuitenenslikken.bnn.nl/nieuws/artikel/1330>
- Babbie, E. (2011). *Introduction to social research* (5e editie). Belmont, CA: Thomson Wadsworth.
- Barter, C. and Renold, E. (1999) Physical and sexual violence amongst children in residential settings. Verkregen van <http://www.brunel.ac.uk/dept/law/vrp>
- Baumgartner, S. E., Sumter, S. R., Peter, J., Valkenburg, P. M., & Livingstone, S. (2014). Does country context matter? Investigating the predictors of teen sexting across Europe. *Computers in Human Behavior*, 34(1), 157-164. doi: 10.1016/j.chb.2014.01.041
- Baumgartner, S. E., Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2011). The influence of descriptive and injunctive peer norms on adolescents' risky sexual online behavior. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(12), 753-758. doi: 10.1089/cyber.2010.0510
- Benotsch, E. G., Snipes, D. J., Martin, A. M., & Bull, S. S. (2013). Sexting, substance use, and sexual risk behavior in young adults. *Journal of Adolescent Health*, 52(3), 307-313. doi: 10.1016/j.jadohealth.2012.06.011
- Berkowitz, A. D., & Perkins, H. W. (1986). Resident advisors as role models: A comparison of drinking patterns of resident advisors and their peers. *Journal of College Student Personnel*, 27(2), 146-153. doi: 1987-11810-001
- Berkowitz, A. D. (2005). An overview of the social norms approach. In L. C. Lederman & L. P. Stewart (Eds.), *Changing the culture of college drinking: A socially situated health communication campaign*. 193-214. Cresskill, NJ: Hampton Press.
- Bijker, W. E. (2010). How is technology made? - That is the question!. *Cambridge journal of economics*, 34(1), 63-76. doi: 10.1093/cje/bep068
- Bimber, B. (1990). Karl Marx and the three faces of technological determinism. *Social Studies of Science*, 20(2), 333-351. doi: 10.1177/030631290020002006
- Boeije, H. (2010). *Analysis in Qualitative Research*. Los Angeles/London/New Delhi/Singapore/Washington: Sage.
- CDA pleit voor goede voorlichting omtrent sexting [website]. (2015, 15 januari). Verkregen van <https://www.cda.nl/gelderland/nijmegen/actueel/nieuws/cda-pleit-voor-goede-voorlichting-omtrent-sexting/>
- ChristenUnie: bestrijd sexting onder jongeren [website]. (2014, 18 november). Verkregen van https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/kamer_in_het_kort/christenunie-bestrijd-sexting-onder-jongeren
- Correa, T., Hinsley, A. W., & Zuniga, H. G. de. (2010). Who interacts on the web?: The intersection of users' personality and social media use. *Computers in Human Behavior*, 26(2), 247-253. doi: 10.1016/j.chb.2009.09.003

- Coyne, S. M., Linder, J. R., Rasmussen, E. E., Nelson, D. A., & Collier, K. M. (2014). It's a bird! It's a plane! It's a gender stereotype!: Longitudinal associations between superhero viewing and gender stereotyped play. *Sex Roles, 70*(9), 416-430. doi: 10.1007/s11199-014-0374-8
- Daalmans, S., & Horst, C. ter. (2017). Diversity reflected? Analyzing the representation of gender, age, ethnicity and sexual orientation on Dutch prime time television. *Communications, 42*(2), 253-268. doi: 10.1016/j.chb.2014.12.039
- Deursen, A. J. van., Bolle, C. L., Hegner, S. M., & Kommers, P. A. (2015). Modeling habitual and addictive smartphone behavior: The role of smartphone usage types, emotional intelligence, social stress, self-regulation, age, and gender. *Computers in human behavior, 45*(1), 411-420. doi: 10.1016/j.chb.2014.12.039
- Drouin, M., & Landgraff, C. (2012). Texting, sexting, and attachment in college students' romantic relationships. *Computers in Human Behavior, 28*(1), 444-449. doi: 10.1016/j.chb.2011.10.015
- Drouin, M., Vogel, K. N., Surbey, A., & Stills, J. R. (2013). Let's talk about sexting, baby: Computer-mediated sexual behavior among young adults. *Computer in Human Behavior, 29*(5), 25-30. doi: 10.1016/j.chb.2012.12.030
- Gibbs, J. P. (1965). Norms: The problem of definition and classification. *American Journal of Sociology, 70*(5), 586-594. doi: 10.1086/223933
- Guðmundsdóttir, A. (2015). *Sexting, snapchat & social norms: Because everybody is doing it?* (Master thesis). Master Media Studies: Media, Culture and Society, Erasmus University, Rotterdam. Verkregen van <https://thesis.eur.nl/pub/32570/>
- Gustarini, M., Scipioni, M. P., Fanourakis, M., & Wac, K. (2016). Differences in smartphone usage: Validating, evaluating, and predicting mobile user intimacy. *Pervasive and Mobile Computing, 33*(1), 50-72. doi: 10.1016/j.pmcj.2016.06.003
- Halim, M. L., & Ruble, D. (2010). Chapter 24: Gender identity and stereotyping in early and middle childhood. In J. Chrisler & D. McCreary (Eds.). *Handbook of gender research in psychology*. 235–257. New York: Springer. doi: 10.1007/978-1-4419-1465-1
- Hantrais, L., & Mangen, S. P. (Eds.). (1996). *Cross national research methods*. A&C Black.
- Hughes, T. P. (1986). The seamless web: technology science, etcetera, etcetera. *Social Studies of Science, 16*(2), 281-292. doi: 10.1177/0306312786016002004
- Jongeren overzien de gevolgen van sexting niet [website]. (2016, 13 januari). Verkregen van <http://nos.nl/op3/artikel/2080274-jongeren-overzien-de-gevolgen-van-sexting-niet.html>
- Joshi, S. P., Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2011). Scripts of sexual desire and danger in US and Dutch teen girl magazines: A cross-national content analysis. *Sex Roles, 64*(7), 463-474. doi: 10.1007/s11199-011-9941-4
- Judd, C. M., & Park, B. (1993). Definition and assessment of accuracy in social stereotypes. *Psychological Review, 100*(1), 109–128. doi: 10.1037/0033-295X.100.1.109
- Kietzmann, J. H., Hermkens, K., McCarthy, I. P., & Silvestre, B. S. (2011). Social media? Get serious! Understanding the functional building blocks of social media. *Business horizons, 54*(3), 241-251. doi: 10.1016/j.bushor.2011.01.005

- Lenhart, A. (2009). *Teens and sexting*. Washington, D.C.: Pew Internet & American Life Project.
- Lapinski, M. K., & Rimal, R. N. (2005). An explication of social norms. *Communication Theory*, 15(2), 127-147. doi: 10.1111/j.1468-2885.2005.tb00329.x
- Leijendekker, M. (2016, 16 september). Zelfmoord na 'lynchpartij' op sociale media [website]. Verkregen van <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/09/16/italie-vrouw-pleegt-zelfmoord-na-lynchpartij-op-sociale-media-4314228-a1521805>
- Lievrouw, L. A. (2006). New media design and development: Diffusion of innovations v social shaping of technology. *Handbook of new media: Social shaping and social consequences of ICTs*, 246-65. SAGE Publications: London, Thousand Oaks and New Delhi.
- Lippman, J. R., & Campbell, S. W. (2014). Damned if you do, damned if you don't... If you're a girl: Relational and normative contexts of adolescent sexting in the United States. *Journal of Children and Media*, 8(4), 371-386. doi: 10.1080/17482798.2014.923009
- Lindlof, T. R., & Taylor, B. C. (2011). *Qualitative Communication Research Methods*. Los Angeles: SAGE Publications.
- Mandemaker, A. (2016, 30 november). Slapen met de smartphone leidt tot ernstige stoornissen [website]. Verkregen van <http://www.ad.nl/gezond/slapen-met-de-smartphone-leidt-tot-ernstige-stoornissen~a9ef9334/>
- McDermott, J. (1969). Technology: the opiate of the masses'. In Lievrouw, L. A. (2006). New media design and development: Diffusion of innovations v social shaping of technology.
- McQuail, D., Blumler, K., & Brown, J. (1972) The television audience: a revised perspective, in McQuail, D. (ed.) *Sociology of Mass Communication: Selected Readings*. Middlesex: Penguin, 134–165.
- Mitchell, K. J., Finkelhor, D., Jones, L. M., & Wolak, J. (2012). Prevalence and characteristics of youth sexting: A national study. *Pediatrics*, 129(1), 13-20. doi: 10.1542/peds.2011-1730
- Mosemghvdlshvili, L., & Jansz, J. (2012). Negotiability of technology and its limitations. *Information, Communication & Society*, 16(10), 1-23. doi: 10.1080/1369118X.2012.735252
- Muntinga, D. G., Moorman, M., & Smit, E. G. (2011). Introducing COBRAs: Exploring motivations for brand-related social media use. *International Journal of Advertising*, 30(1), 13-46. doi: 10.2501/IJA-30-1-013-046.
- Murugesan, S. (2007). Understanding Web 2.0. *IT professional*, 9(4), 34-41. doi: 10.1109/MITP.2007.78
- Neale, B. (1999) Post Divorce Childhoods. Verkregen van <http://www.leeds.ac.uk/family>
- Nikken, P. (2008). *Jongeren, media en seksualiteit*. Seksuele mores Nederlandse jeugd zijn gematigd. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.
- Nikken, P., & Graaf, H. de. (2013). Reciprocal relationships between friends' and parental mediation of adolescents' media use and their sexual attitudes and behavior. *Journal of youth and adolescence*, 42(11), 1696-1707. doi: 10.1007/s10964-012-9873-5
- Oosten, J. M. F. van., Vandenbosch, L., & Peter, J. (2017). Gender roles on social networking sites: Investigating reciprocal relationships between Dutch adolescents' hypermasculinity and

- hyperfemininity and sexy online self-presentations. *Journal of Children and Media*, 11(2), 147-166. doi: 10.1080/17482798.2017.1304970
- Oosterveer, D. (2015, 29 juni). Het mobiel gebruik in Nederland: de cijfers [website]. Verkregen van <http://www.marketingfacts.nl/berichten/het-mobiel-gebruik-in-nederland-de-cijfers>
- Oosterveer, D. (2017, 2 januari). Social media anno 2017: alle cijfers over Facebook, SnapChat en Instagram en meer [website]. Verkregen van <http://www.marketingfacts.nl/berichten/social-media-cijfers-anno-2017>
- O'Reilly, T., & Battelle, J. (2009). Web squared: Web 2.0 five years on. Verkregen van http://assets.en.oreilly.com/1/event/28/web2009_websquared-whitepaper.pdf
- Ouytsel, J. van., Gool, E. van., Walrave, M., Ponnet, K., & Peeters, E. (2016). Sexting: adolescents' perceptions of the applications used for, motives for, and consequences of sexting. *Journal of Youth Studies*, 20(4), 1-25. doi: 10.1080/13676261.2016.1241865
- Parker, T. S., Blackburn, K. M., Perry, M. S., & Hawks, J. M. (2012). Sexting as an intervention: Relationship satisfaction and motivation considerations. *The American Journal of Family Therapy*, 41(1), 1-12. doi: 10.1080/01926187.2011.635134
- Peters, V. A. M., & Wester, F. P. J. (2004). *Kwalitatieve analyse: Uitgangspunten en procedures*. Bussum: Coutinho.
- PvdA wil Halt-straffen wegen sexting [website]. (2015, 24 september). Verkregen van <http://www.trouw.nl/tr/nl/4492/Nederland/article/detail/4148800/2015/09/24/PvdA-wil-Halt-straffen-wegens-sexting.dhtml>
- Roesner, F., Gill, B. T., & Kohno, T. (2014). Sex, lies, or kittens? Investigating the use of Snapchat's self-destructing messages. *International Conference on Financial Cryptography and Data Security*, 64-76. doi: 10.1007/978-3-662-45472-5_5
- Ruggiero, T. E. (2000). Uses and gratifications theory in the 21st century. *Mass Communication & Society*, 3(1), 3-37. doi: 10.1207/s15327825mcs0301_02
- Sexting via Snapchat is niet veilig [website]. (2017, 6 februari). Verkregen van http://www.telegraaf.nl/digitaal/27568742/_Sexting_Snapchat_onveilig_.html
- Strohmaier, H., Murphy, M., & DeMatteo, D. (2014). Youth sexting: Prevalence rates, driving motivations, and the deterrent effect of legal consequences. *Sexuality Research and Social Policy*, 11(3), 245-255. doi: 10.1007/s13178-014-0162-9
- Tientallen jongeren in psychiatrische klinieken na gelekte naaktfoto's [website]. (2017, 24 januari). Verkregen van <http://www.ad.nl/binnenland/tientallen-jongeren-in-psychiatrische-klinieken-na-gelekte-naaktfoto-s~ae1f9e16/>
- Utz, S., Muscanell, N., & Khalid, C. (2015). Snapchat elicits more jealousy than Facebook: A comparison of Snapchat and Facebook use. *Cyberpsychology, Behavior, And Social Networking*, 18(3), 141-146. doi: 10.1089/cyber.2014.0479
- Vaterlaus, J. M., Barnett, K. Roche, C., & Young, J. A. (2016). "Snapchat is more personal": An exploratory study on snapchat behaviors and young adult interpersonal relationships. *Computers in Human Behavior*, 62, 594-601. doi: 10.1016/j.chb.2016.04.029

- Voorn, R. (2015, 26 maart). Smartphoneverslaving: vooral vrouwen en jongeren lopen gevaar [website]. Verkregen van <http://www.marketingfacts.nl/berichten/smartphoneverslaving-vooral-vrouwen-en-jongeren-lopen-gevaar>
- Walker, S., Sanci, L., & Temple-Smith, M. (2013). Sexting: young women's and men's views on its nature and origins. *The Journal of Adolescent Health, 52*(6), 697–701. doi: 10.1016/j.jadohealth.2013.01.026
- Walrave, M., Heirman, W., & Hallam, L. (2013). Under pressure to sext? Applying the theory of planned behaviour to adolescent sexting. *Behaviour & Information Technology, 33*(1), 86-98. doi: 10.1080/0144929X.2013.837099.
- Walrave, M., Ponnet, K., Ouytsel, J. van., Gool, E. van., Heirman, W., & Verbeek, A. (2015). Whether or not to engage in sexting: Explaining adolescent sexting behaviour by applying the prototype willingness model. *Telematics and Informatics, 32*(4), 796-808. doi: 10.1016/j.tele.2015.03.008
- Weisskirch, R. S., & Delevi, R. (2011). "Sexting" and adult romantic attachment. *Computers in Human Behavior, 27*(6), 1697-1701. doi: 10.1016/j.chb.2011.02.008
- Williams, R., & Edge, D. (1996). The social shaping of technology. *Research policy, 25*(6), 865-899. doi: 10.1016/0048-7333(96)00885-2
- Zessen, J. van. (2016, 24 mei). Aantal Nederlandse snapchat gebruikers anno 2016 [website]. Verkregen van <http://www.buzzcapture.com/2016/05/aantal-nederlandse-snapchat-gebruikers-anno-2016-2/>
- Zosuls, K. M., Miller, C., Ruble, D. N., Martin, C., & Fabes, R. A. (2011). Gender development research in sex roles: Historical trends and future directions. *Sex Roles, 64*(11), 826–842. doi: 10.1007/s11199-010-9902-3.

Appendix A: Topic List

De topic list dient als leidraad voor het interview en bestaat uit diverse topics met vragen en scenario's. De scenario's worden afgesloten met een vraag, wat bij de *vignette methode* gebruikelijk is (Soydan, 1996). De topics zijn verkregen vanuit de operationalisatie. De topic list bestaat ook uit gesloten vragen om vervolgens door te vragen op het antwoord van de participant.

Snapchat en sociale media

Het is relevant om inzicht te krijgen in het sociale media gedrag, waar de focus ligt op Snapchat. Door de belangrijkheid te achterhalen wordt het interview op een speelse wijze geopend en kan er doorgevraagd worden op de antwoorden van de participant. Dit biedt inzicht in het Snapchatgedrag en –gebruik, dat belangrijk is voor het beantwoorden van deelvraag 1.

Op een schaal van 1 tot 10, hoe belangrijk is Snapchat voor je?

- Wat vind je belangrijk aan Snapchat?
- Waarvoor gebruik je Snapchat allemaal?
- Gebruiken veel vrienden van je Snapchat?

Op een schaal van 1 tot 10, hoe belangrijk zijn andere sociale media voor je?

- Welke sociale media gebruik je allemaal?
- Wat vind je hier belangrijk aan?

Hoe belangrijk vind je het dat je vrienden actief zijn op sociale media?

Sexting

Een fenomeen dat de laatste tijd veel in het nieuws is, is *sexting*. *Sexting* is het verzenden van seksueel getinte foto's via smartphones, waaronder via Snapchat (Van Ouytsel et al., 2016).

- Heb je wel eens van het fenomeen *sexting* gehoord?
- Welke associaties heb je bij het begrip *sexting*?
- Wie denk je dat *sexting* het meest doen?

Motieven en vriendengroep

- Waarom denk je dat jongeren aan sexting doen?
- Denk je dat veel jongeren in je omgeving aan sexting doen?
 - Waarom denk je dat?
- Wordt er in je vriendengroep open over sexting gepraat? (zo ja, waar gaat het dan over?)
 - Weet je van je vrienden dat ze aan sexting doen? (zo ja, hoe weet je dat?)

- Zo niet, zou je het bespreekbaar maken? (Waarom wel, waarom niet?)
 - Denk je dat jij een andere houding hebt met betrekking tot sexting dan vrienden?
 - Waarop baseer je dat?
-

Scenario studie

De vignette methode wordt ingezet in onderzoek om gevoelige onderwerpen, zoals sexting, bespreekbaar te maken (Hantrais & Mangen, 1996). Dit wordt gedaan door bepaalde scenario's aan de participant voor te leggen. Naar aanleiding van deze scenario's volgen er een aantal vragen.

Scenario 1: Manon is 18 jaar en heeft sinds kort een relatie met Koen. Ze zijn nog niet seksueel actief, maar ze doen wel aan sexting. Manon stuurt regelmatig pikante foto's om Koen te laten zien wie ze is en om te laten zien dat ze van hem houdt. Wat vind je ervan dat Manon om die reden aan sexting doet?

- Herken je dit scenario in je vriendengroep?
- Stel dat Manon en Koen een lange-afstandsrelatie hebben, wat vind je er dan van dat ze aan sexting doen?

Sommige jongeren doen ook aan sexting om de band te behouden die ze hebben opgebouwd.

- Wat vind je daarvan?
- Herken je dit?

Scenario 2: Daan is een student van 19 jaar en woont nog thuis. Hij is religieus opgevoed en vindt de normen en waarden van zijn geloof belangrijk, waaronder het niet hebben van seks voor het huwelijk. Wel heeft Daan sinds twee jaar een vriendin, Marieke. Om toch seks te ervaren, sturen ze elkaar pikante foto's via Snapchat. Wat vind je ervan dat Daan en Marieke om die reden aan sexting doen?

- Herken je dit in je vriendengroep?
- In hoeverre denk je dat deze normen en waarden voor anderen gelden?
- Gelden deze ook voor jou?

Scenario 3: Demi is net 23 jaar geworden en stuurt regelmatig pikante foto's naar haar vriendje Maurice. Dit doen ze omdat hij vaak om pikante foto's van Demi vraagt. Wat vind je hiervan?

- In hoeverre denk je dat dit scenario in de werkelijkheid voorkomt?
- En in je vriendengroep?
- Denk je dat voornamelijk vrouwen of mannen om pikante foto's vragen?

Scenario 4: Jet is een studente en heeft een hechte vriendengroep van zes dames. Een paar vriendinnen hebben een relatie en praten regelmatig over hun liefdesleven. Hierin komt ook naar voren dat ze regelmatig seksueel getinte foto's naar hun partner sturen. Hierdoor is het voor Jet niet gek om een seksueel getinte foto te sturen. Hoe waarschijnlijk is dit scenario in de werkelijkheid?

- En in je vriendengroep?
- Wat vind je ervan dat Jet het wel of niet doen van sexting baseert op dat van haar vriendinnen?
 - Herken je dat?

Scenario 5: Jos hoort zijn vrienden wel eens over sexting praten. Hierdoor denkt Jos dat zijn vrienden veel aan sexting doen en dat ze het bovendien normaal vinden. Jos vindt het belangrijk om bij zijn vriendengroep te horen en denkt daardoor dat ook hij aan sexting moet doen. In hoeverre herken je Jos zijn standpunt?

- Wat vind je ervan dat Jos sexting normaal vindt door wat zijn vrienden denken?
- In hoeverre denk je dat dit gebeurt met betrekking tot sexting?

Scenario 6: In Mark's vriendengroep zijn er vrienden die pikante foto's van hun vriendin ontvangen en deze aan Mark laten zien. Hierdoor denkt Mark dat sexting normaal is en het normaal is om deze foto's te laten zien. Hoe denk je hierover?

- Denk je dat veel jongeren de foto's laten zien of zelfs doorsturen?
- In hoeverre denk je dat het jongeren tegenhoudt om een pikante foto te sturen?

Scenario 7: Anne, Lise en Roos zijn hechte vriendinnen en zijn vaak in elkaars gezelschap. Ze praten over alles en vinden het heerlijk om te roddelen. Anne las een stukje op Facebook over sexting en welke gevolgen het kan hebben. Ze heeft een uitgesproken mening en vindt het absurd dat jongeren zo vaak aan sexting doen. Lisa en Roos praten met haar mee en zijn het met elkaar eens; sexting kan echt niet. Wat vind je ervan dat Anne, Lise en Roos op deze manier vaststellen dat sexting echt niet kan?

- Herken je dit?
- Wat vind je ervan dat ze hun mening/gedrag op deze manier baseren?

Scenario 8: Kevin en Simone zitten allebei in een andere vriendengroep. In die vriendengroep wordt er open gesproken over sexting en gebeurt het vaak. Zowel Kevin als Simone keuren daarom sexting goed. Wat vind je ervan dat ze deze goedkeuring baseren op wat hun vrienden doen?

- Denk je dat jongeren sexting voornamelijk goed- of afkeuren?

Algemene vragen

- Hoe oud ben je?
- Waar kom je vandaan?
- Wat studeer je?
- Waar studeer je dat?

Appendix B: Codeerschema

Thema	Subcategorie	Code	Omschrijving
Snapchat	Functies	Screenshot	Er is bewustzijn van een screenshot die genomen kan worden.
		Cloud	Foto's verdwijnen niet na 1-10 seconden, maar worden opgeslagen in een cloud.
		Foto's verdwijnen	Functie van Snapchat dat foto's kunnen verdwijnen. Dat wordt ook gezien als een mogelijkheid om daardoor aan sexting te doen via Snapchat.
	Gebruik	Foto's van activiteiten	Participanten maken voornamelijk foto's van activiteiten die ze op dat moment doen.
		Dagelijkse activiteit	Voor vrouwelijke participanten voornamelijk een dagelijkse activiteit. De mannelijke participanten zijn minder bezig met Snapchat.
		Close vrienden	Voornamelijk snappen naar vrienden die dichtbij staan.
		Sexting	Meest veilige medium om aan sexting te doen.
	Andere sociale media	Minder leuk dan Facebook	Meer informatieve informatie, tijdverdrijf.
		Sexting via Whatsapp	Participanten doen ook sexting via Whatsapp.
	Relationele context	Binnen een relatie	Spanning/spannend houden

		Bijzaak	Sexting wordt gezien als bijzaak, waar allereerst seks aan vooraf gaat.
		Vertrouwen	Sexting gebeurt voornamelijk binnen een relatie vanwege het vertrouwen.
		Communicatie	Communicatie over sexting binnen de relatie is belangrijk, maar niet naar andere mensen/vrienden.
	Buiten een relatie	Negatief	Participanten zijn negatief over sexting buiten een relatie.
		Tinder Dick-pics	Sexting buiten een relatie wordt gelinkt aan Tinder, waarbij dick-pics vaak rondgaan.
		Consequenties	De consequenties die sexting met zich meebrengt, zouden te hoog zijn buiten een stabiele relatie.
		Spannend	Ook sexting buiten een relatie wordt spannend ervaren.
		Zelfverzekerd	Voornamelijk vrouwen worden zelfverzekerd van sexting, kan ego strelen.
Gender	Pikante foto's vragen	Voornamelijk mannen	Participanten denken dat voornamelijk mannen foto's sturen, vanwege de geseksualiseerde cultuur.
Consequenties	Relationele context	Niet bang vanwege relatie/vertrouwen	Participanten die aan sexting doen zijn niet bang voor de consequenties.
		Beëindiging relatie	Wraak, relatie kan uitgaan.

	Afwegingen	Consequenties wegen zwaarder dan spanning	Bij sommige participanten wegen de consequenties zwaarder mee.	
		Toekomst	Toekomst kan in gevaar zijn door consequenties.	
		Herkenbaarheid	Afweging om niet herkenbaar te zijn op foto's.	
	Indirecte consequenties	Per ongeluk zien van foto's	Telefoon kan afgepakt worden, foto op verkeerd moment sturen.	
		Oordelen	Mensen zouden oordelen over het doen aan sexting, zelfs de partner in sommige gevallen.	
	Eigen verantwoordelijkheid	Eigen schuld	Wanneer foto's worden verspreid is dat eigen schuld.	
		Foto's zijn privé	Foto's van elkaar horen privé te zijn en te blijven.	
	Leeftijd	Jongeren/middelbare school	Consequenties groter, jongeren denken minder goed na.	
	Foto's laten zien	Not done	Een foto van je partner laten zien wordt gezien als 'not done'.	
		Zelf gedaan	Sommige participanten geven aan dit zelf te hebben gedaan.	
	Communicatie	Communicatie binnen relatie	Open communicatie	Je zou in een relatie er open over moeten communiceren. Sommige zien dit als vereiste om aan sexting te doen.
		Vriendengroep	Privé/discreet	Sexting is privé en hoeven vrienden niet te weten.
Besproken onderwerp			Voor sommige is het al een besproken onderwerp binnen de vriendengroep.	

		Advies	Aan vrienden wordt advies gevraagd over sexting.
		Meningen willen weten	Meningen van vrienden worden door sommige als belangrijk ervaren.
	Taboe	Geen taboe	Er heerst geen taboe over sexting.
		Goed om erover te praten	Sexting zou bespreekbaar moeten zijn.
		Goedkeuren	Sexting wordt goedgekeurd.
	Vragen om foto's	Tweerichtingsverkeer	Sommige participanten vinden dat het een tweerichtingsverkeer moet zijn, dus beide om foto's vragen.
		Niet vragen	Andere participanten vinden dat er sowieso niet om gevraagd moet worden.
		Vriend tevreden stellen	Een participant vindt vragen niet oké, maar deed het om vriend (ex) tevreden te stellen.
Kuddegedrag	Groepsdruk	Logisch gevolg	Groepsdruk wordt ook wel gezien als een logisch gevolg van 'ergens bij horen'. Participanten herkennen het niet of weinig, maar vinden het wel logisch.
		Beïnvloeding	Jonge leeftijd
		Vriendengroep	Je zou niet door vrienden beïnvloedbaar moeten zijn.

		Anderen beïnvloeden	De participanten die niet aan sexting doen, denken anderen te kunnen beïnvloeden in verband met de consequenties.
		Eigen mening	Het wordt door participanten belangrijk gevonden dat je een eigen mening en standpunten hebt en deze niet baseert op anderen.
		Nieuwsgierig maken	Als vrienden het erover hebben, kan dit je nieuwsgierig maken.
		Open-minded	Zelf open-minded zijn voor sexting, ongeacht hoe daarover gesproken wordt.
		Negatieve verhalen	Meer op je hoede worden bij negatieve verhalen.
		Positieve verhalen	Bij positieve verhalen zijn participanten sneller geneigd het ook te doen.
		Normaler worden	Sexting wordt normaler doordat er over gepraat wordt en door de media.
		Media	Media heeft invloed op de standpunten met betrekking tot sexting.
		Invloed sexting	Jongeren hebben verschillende invloeden om te beginnen met sexting.
	“Als iedereen het doet, doe ik het ook”	Uitspraak	Jongeren zouden voornamelijk kuddegedrag vertonen omdat iedereen het doet.